

Stora Enso Interimsrapport

Januari–september 2019

Q3

THE RENEWABLE MATERIALS COMPANY

Fortsatt fokus på kassaflöde och kostnader

Målet för lönsamhetsprogrammet höjt till 275 MEUR

Q3/2019 (jämfört med Q3/2018)

- Omsättningen minskade med 7,1 % till 2 402 (2 585) MEUR.
 - På grund av lägre priser och volymer.
 - Omsättningen, exklusive Paper, minskade med 5,2 %.
- Det operativa rörelseresultatet minskade till 231 (358) MEUR.
 - På grund av lägre priser och volymer, som delvis kompenserades av de lägre kostnader som uppnått genom lönsamhetsprogrammet.
 - Den operativa rörelsemarginalen var 9,6 % (13,8 %).
- Det operativa rörelseresultatet enligt IFRS var 170 (363) MEUR.
- Jämförelsestörande poster uppgick till -36 MEUR.
- Resultat per aktie minskade 0,09 (0,27) EUR och resultat per aktie exkl. jämförelsestörande poster var 0,13 (0,31) EUR.
- Kassaflödet från den löpande verksamheten var starkt och uppgick till 488 (457) MEUR, på grund av aktiv rörelsekapitalstyrning. Kassaflödet efter investeringar var 347 (319) MEUR.
- Förhållandet nettoskuld/operativt EBITDA på 2,2 (1,1), låg något över målet 2,0, på grund av omstruktureringen av Bergvik Skog (påverkan med 0,7) och införandet av IFRS 16 om leasingavtal (påverkan med 0,3).
- Avkastningen på sysselsatt kapital (ROCE) var 8,7 % (16,7 %), vilket är under det strategiska målet på 13 %. Införandet av IFRS 16 om leasingavtal och omstruktureringen i Bergvik Skog påverkade ROCE för tredje kvartalet 2019 negativt med 0,4 respektive 1,0 procentenheter.

Q1-Q3/2019 (jämfört med Q1-Q3/18)

- Omsättningen var 7 644 (7 828) MEUR, på grund av lägre priser och volymer.
- Det operativa rörelseresultatet var 841 (1 054) MEUR, på grund av lägre priser och volymer och ökade rörliga kostnader.

Viktiga händelser

- Stora Ensos styrelse har utsett Annica Bresky till ny VD och koncernchef från och med den 1 december 2019.
- Stora Enso kommer att skapa en ny division, Forest, som kommer att redovisas separat från och med 2020. I den nya divisionen kommer koncernens svenska skogstillgångar och det 41-procentiga ägandet i Tornator med majoriteten av skogstillgångarna i Finland att ingå. Divisionen kommer också att omfatta virkesförsörjningsverksamheten i Finland, Sverige, Ryssland och de baltiska länderna.
- Konverteringen av Enocells massabruk från produktion av barrvedsmassa till dissolvingmassa slutfördes under kvartalet. Den gradvisa inkörningen inleddes under fjärde kvartalet.
- Stora Enso avyttrade i oktober sitt 60-procentiga innehav i pappersbruket i kinesiska Dawang till sin partner i samägandeprojektet, Shandong Huatai Paper.
- Stora Enso förvärvade 10 % av aktiestocken i China Packaging-enheten från en minoritetsägare och äger nu 100 % av aktierna.

Lönsamhetsprogrammet

Programmet fortskrider snabbare än planerat. Målet har höjts till 275 MEUR från det tidigare målet på 200 MEUR, och programmet har förlängts till slutet av 2021. Vid slutet av tredje kvartalet hade ungefär 100 MEUR av besparingarna uppnåtts och allteftersom förväntas ungefär 200 MEUR ha uppnåtts till slutet av 2020.

Utsikter för 2019

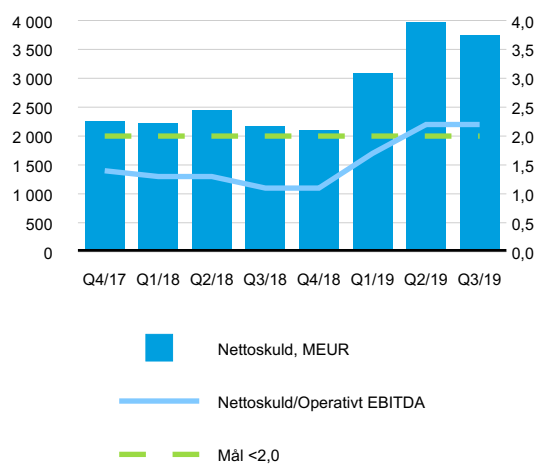
Ett försämrat affärsklimat orsakat av geopolitisk osäkerhet i samband med handelskrig och risken för en hård Brexit väntas påverka Stora Enso negativt. Ökningen av efterfrågan väntas sakta in för Stora Ensos verksamhet i stort samtidigt som efterfrågan på papper i Europa kommer att fortsätta minska. Tack vare lönsamhetsprogrammet väntas kostnaderna ligga på i stort sett samma nivå för 2019 som för 2018. Stora Enso kommer att fortsätta implementera åtgärder inom lönsamhetsprogrammet för att lindra de ekonomiska effekterna av den aktuella situationen.

Prognos för Q4/2019

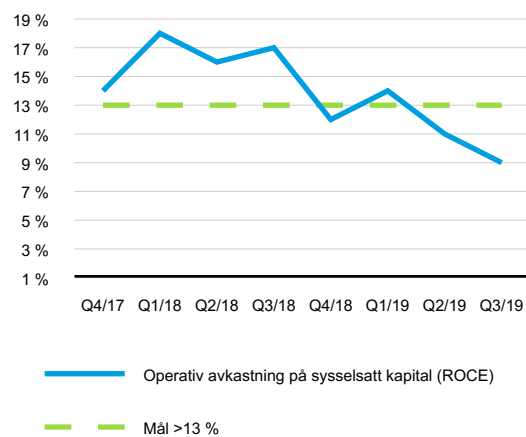
För fjärde kvartalet 2019 väntas det operativa rörelseresultatet bli inom spannet 100-180 MEUR. Under fjärde kvartalet kommer årliga planerade underhållsstopp att göras vid bruken i Fors, Ingerois, Skoghall, Varkaus, Montes del Plata och Skutskär. Den totala effekten av underhållsstoppet uppskattas ligga på samma nivå som för fjärde kvartalet 2018 och tredje kvartalet 2019.

Nettoskuld/operativt EBITDA

Operativ avkastning på sysselsatt kapital, ROCE

Nyckeltal

MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19- Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19- Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19- Q1-Q3/18	2018
Omsättning	2 402	2 585	-7,1 %	2 608	-7,9 %	7 644	7 828	-2,4 %	10 486
Operativt EBITDA	376	502	-25,1 %	435	-13,6 %	1 283	1 472	-12,9 %	1 878
Operativ EBITDA-marginal	15,7 %	19,4 %		16,7 %		16,8 %	18,8 %		17,9 %
Operativt rörelseresultat	231	358	-35,5 %	287	-19,5 %	841	1 054	-20,2 %	1 325
Operativ rörelsemarginal	9,6 %	13,8 %		11,0 %		11,0 %	13,5 %		12,6 %
Rörelseresultat (IFRS)	170	363	-53,1 %	142	20,1 %	624	1 034	-39,6 %	1 390
Resultat före skatt exkl. jämförelsestörande poster	152	305	-50,2 %	214	-29,0 %	651	923	-29,4 %	1 190
Resultat före skatt (IFRS)	115	305	-62,1 %	93	23,9 %	490	895	-45,2 %	1 210
Periodens nettoresultat (IFRS)	59	204	-71,2 %	52	12,9 %	336	690	-51,2 %	988
Kassaflöde från verksamheten	488	457	6,9 %	548	-10,9 %	1 258	1 042	20,7 %	1 365
Kassaflöde efter investeringar	347	319	9,0 %	428	-18,8 %	868	663	31,0 %	811
Investeringar	150	129	16,3 %	126	18,9 %	354	337	5,1 %	574
Investeringar exkl. de i biologiska tillgångar	130	109	20,1 %	108	20,4 %	303	276	9,8 %	491
Avskrivningar och nedskrivningar exkl. jämförelsestörande poster	130	122	6,9 %	134	-2,5 %	397	365	8,9 %	479
Räntebärande nettoskuld	3 745	2 172	72,4 %	3 973	-5,7 %	3 745	2 172	72,4 %	2 092
Operativ avkastning på sysselsatt kapital (ROCE) %	8,7 %	16,7 %		11,3 %		11,5 %	16,6 %		15,5 %
Resultat per aktie (EPS), exklusive jämförelsestörande poster, EUR	0,13	0,31	-56,9 %	0,22	-40,3 %	0,65	0,97	-32,8 %	1,29
Resultat per aktie (EPS), EUR	0,09	0,27	-67,5 %	0,08	17,3 %	0,46	0,90	-49,2 %	1,28
Avkastning på eget kapital (ROE)	3,5 %	13,0 %		3,1 %		6,6 %	14,7 %		15,5 %
Nettoskultsättningsgrad	0,55	0,34		0,59		0,55	0,34		0,31
Nettoskuld/Operativt EBITDA senaste 12 månaderna	2,2	1,1		2,2		2,2	1,1		1,1
Fasta kostnader/Omsättning	24,2 %	23,3 %		23,3 %		23,3 %	23,2 %		23,6 %
Eget kapital per aktie, EUR	8,72	8,16	6,8 %	8,52	2,3 %	8,72	8,16	6,8 %	8,51
Medelantal anställda	26 414	26 545	-0,5 %	26 553	-0,5 %	26 347	26 059	1,1 %	26 067
TRI-frekvens ¹²	7,4	4,9	51,0 %	7,2	2,8 %	7,1	5,4	31,5 %	6,1

Operativa nyckeltal, jämförelsestörande poster och andra icke IFRS-baserade nyckeltal: En förteckning av Stora Ensos icke IFRS-baserade nyckeltal och beräkningen av nyckeltal finns i slutet av den här rapporten. Se även avsnittet Icke IFRS-baserade nyckeltal under rubriken Delårsrapport.

TRI-frekvens = antal registrerade incidenter per en miljon arbetade timmar.

¹ För egna anställda, inklusive anställda i samägda företagen Veracel och Montes del Plata.

² Historiska siffror omräknade på grund av tillkommande data efter tidigare delårsrapporter.

Produktion och externa leveranser

	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19-Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19-Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19- Q1-Q3/18	2018
Leveranser av konsumentkartong, 1 000 ton	702	727	-3,5 %	735	-4,6 %	2 124	2 213	-4,0 %	2 914
Produktion av konsumentkartong, 1 000 ton	702	730	-3,9 %	697	0,6 %	2 089	2 228	-6,2 %	2 922
Leveranser av wellpappråvara, 1 000 ton	241	272	-11,9 %	222	8,4 %	705	771	-8,6 %	985
Produktion av wellpappråvara, 1 000 ton	323	345	-6,4 %	326	-1,0 %	973	981	-0,8 %	1 320
Leveranser av wellpappförpackningar, milj. m ²	236	232	1,5 %	238	-0,9 %	703	694	1,3 %	940
Produktion av wellpappförpackningar, milj. m ²	260	245	6,2 %	269	-3,3 %	786	775	1,5 %	1 048
Leveranser av massa, 1 000 ton	559	476	17,5 %	600	-6,8 %	1 700	1 484	14,6 %	2 017
Leveranser av träprodukter, 1 000 m ³	1 231	1 242	-0,8 %	1 290	-4,6 %	3 724	3 810	-2,3 %	5 095
Leveranser av papper, 1 000 ton	1 010	1 161	-13,0 %	1 013	-0,4 %	3 102	3 470	-10,6 %	4 591
Produktion av papper, 1 000 ton	988	1 216	-18,8 %	995	-0,8 %	3 084	3 545	-13,0 %	4 633

VD:s kommentar

– Med vårt lönsamhetsprogram, som fortskrider snabbare än planerat, förbereder vi oss för att stå redo när marknaden vänder uppåt igen. Eftersom vi var tidigt ute med programmet bygger vi nu upp förutsättningarna för en bättre och lönsammare framtid när konjunkturen vänder. Det är viktigt att dra fördel av dagens situation och bygga ett mer framtidssäkert företag genom att ligga ett steg före och agera proaktivt. För att flytta fram positionerna ytterligare har vi höjt målet från 200 MEUR till 275 MEUR och förlängt programmet till slutet av 2021.

Omsättningen under kvartalet minskade på grund av lägre priser och volymer. Av samma orsaker har vi också sett en stark minskning i det operativa rörelseresultatet. Under kvartalet har kostnaderna minskats med ungefär 40 MEUR. Anta att vi hade haft denna situation med förra årets kostnadsnivå. Det här lägger grunden för att en effektivare organisation ska stå redo när konjunkturen vänder. Kassaflödet från den löpande verksamheten var starkt tack vare en proaktiv rörelsekapitalstyrning.

Med tanke på vårt fokus på råmaterial är jag glad att vi från och med 2020 kommer att ha den nya divisionen Forest. I den kommer de svenska skogstillgångarna och vårt 41-procentiga ägande i Tornator med majoriteten av skogstillgångarna i Finland att ingå. Därutöver ingår vår virkesförsörjningsverksamhet i Finland, Sverige, Ryssland och Baltikum. Som en stor aktör inom bioekonomin är virkesförsörjningen av största vikt för vår verksamhet.

För divisionerna ser vi fortsatta prishöjningar inom Consumer Board; inom Packaging Solutions ser vi hur wellpappmarknaden drar nytta av lägre priser på wellpappråvara; inom Biomaterials noterar vi positiva tecken på den kinesiska marknaden och inom Wood Products fortsätter arbetet för att upprätthålla lönsamhetsnivån.

När det gäller vår transformationsresa är konverteringen av Enocells massabruk från produktion av barrvedsmassa till dissolvingmassa slutförd och den gradvisa inkörningen har inletts. Vår dissolvingmassa kan användas på nya spännande sätt för att utforma framtidens miljövänliga tyger. Som en del av vårt fokus på tillväxtområden har vi också avyttrat vårt 60-procentiga innehav i pappersbruket Dawang i Kina.

I vår ständiga strävan mot hållbarhet på alla områden är vi stolta över att vår hållbarhetsrapport 2018 - för andra året i rad - finns med bland världens tio bästa hållbarhetsrapporter. Detta enligt den senaste utgåvan av *Reporting matters* från World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Vi har också fått

högsta betyg för vår hållbarhetskommunikation i en studie där 95 företag på Nasdaq OMX Stockholms Large Cap-lista har bedömts.

Sammanfattningsvis: Marknadsklimatet skapar ett behov att vara bättre förberedd och vi använder den här tiden till att göra oss redo inför nästa uppgång. Jag är glad att vi började vidta åtgärder på ett tidigt stadium.

Det är snart dags för mig att lämna över till min efterträdare Annica Bresky, som kommer att inta sin nya position som VD och koncernchef den 1 december 2019. Jag har verkligen haft en fantastisk tid på Stora Enso. Jag är framförallt nöjd med de framsteg vi tillsammans har gjort för att utvecklas till ett bolag inom förnybara material, som är hållbart i alla dimensioner. Jag önskar Annica all lycka i denna spännande roll.

Som alltid vill jag tacka våra kunder för gott affärssamarbete, våra medarbetare för deras engagemang och våra investerare för deras förtroende.

Karl-Henrik Sundström, VD

Operativ rörelsemarginal

9,6 %

Avkastning på sysselsatt kapital

8,7 %

(Mål >13 %)

Nettoskuld/operativt EBITDA

2,2

(Mål <2,0)

Avstämning av operativ lönsamhet

MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19- Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19- Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1- Q3/19- Q1-Q3/18	2018
Operativt EBITDA	376	502	-25,1 %	435	-13,6 %	1 283	1 472	-12,9 %	1 878
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, avskrivningar	-1	-4	84,8 %	-2	71,9 %	-4	-7	38,5 %	-7
Operativ minskning i värdet av biologiska tillgångar	-14	-18	22,2 %	-13	-13,2 %	-40	-46	14,1 %	-66
Avskrivningar och nedskrivningar exkl. jämförelsestörande poster	-130	-122	-6,9 %	-134	2,5 %	-397	-365	-8,9 %	-479
Operativt rörelseresultat	231	358	-35,5 %	287	-19,5 %	841	1 054	-20,2 %	1 325
Värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ¹	-25	5	n/m	-25	0,6 %	-56	8	n/m	45
Jämförelsestörande poster	-36	0	-	-120	69,9 %	-161	-28	n/m	20
Rörelseresultat (IFRS)	170	363	-53,1 %	142	20,1 %	624	1 034	-39,6 %	1 390

¹ I värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ingår utsläppsrätter för koldioxid, värdering av biologiska tillgångar och koncernens andel av inkomstskatter och finansnetto i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden. Till och med 2018 ingick även aktierelaterade incitamentsprogram och därmed förenad risksäkring i värdering till verkligt värde och icke-operativa poster. Historiska värden har inte justerats eftersom posten är av ringa värde.

Resultat tredje kvartalet 2019 (jämfört med Q3/2018)

Analys av förändring i omsättning Q3/2018 till Q3/2019

Omsättning Q3/2018, MEUR	2 585
Pris och produktutbud	-6 %
Valuta	1 %
Volym	-2 %
Övrig omsättning ¹	0 %
Totalt före strukturella förändringar	-7 %
Strukturella förändringar ²	0 %
Totalt	-7 %
Omsättning Q3/2019, MEUR	2 402

¹ Virke, energi, papper för återvinning, biprodukter m.m.

² Nedläggningar, större investeringar, avyttringar och förvärv.

Koncernens omsättning minskade med 7,1 % eller 183 MEUR, från förra årets rekordnivå, till 2 402 (2 585) MEUR. Betydligt lägre priser för massa, wellpappprävara och sågade trävaror, avsevärt lägre pappersleveranser och avyttringen av Dawang-bruket i Kina kompenserades endast delvis av fördelaktiga valutakurser.

Det operativa rörelseresultatet minskade med 35 % eller 127 MEUR från förra årets rekordnivå till 231 (358) MEUR. Den operativa rörelsemarginalen minskade med över 4 procentenheter till 9,6 % (13,8 %). Betydligt lägre priser för massa, wellpappprävara och sågade trävaror och den negativa volymeffekten i division Paper kompenserades endast delvis av den positiva effekten av lönsamhetsprogrammet i form av lägre fasta kostnader.

Lägre försäljningspriser, framför allt för massa, wellpappprävara och sågade trävaror minskade det operativa rörelseresultatet med 150 MEUR. Den totala volymeffekten var minus 40 MEUR, främst hänförligt till lägre volymer inom division Paper.

De rörliga kostnaderna minskade med 10 MEUR, främst på grund av lägre kostnader för massa. De fasta kostnaderna minskade med 37 MEUR, främst tack vare lönsamhetsprogrammet och effekten av införandet av IFRS-standard nummer 16 om redovisning av leasingavtal. Nettoeffekten av valutakursutvecklingen påverkade det operativa rörelseresultatet positivt med 27 MEUR. Det operativa resultatet från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden minskade med 8 MEUR, främst på grund av omstruktureringen i Bergvik Skog. Sedan den 1 juni 2019 redovisas koncernens svenska skogsinnehav som ett dotterbolag. Avskrivningarna var 3 MEUR högre och påverkades av införandet av IFRS-standard nummer 16 om leasingavtal, som totalt sett hade en viss positiv påverkan på det operativa rörelseresultatet.

Planerade och oplanerade produktionsstopp för att anpassa lagernivåerna ökade till 22 % (4 %) för papper, 11 % (5 %) för kartong och 1 % (0 %) för träprodukter.

Medelantalet anställda under tredje kvartalet 2019 var ungefär 26 400 (26 500).

Värdering till verkligt värde och icke-operativa poster påverkade det operativa rörelseresultatet negativt med 25 MEUR (7 MEUR positivt). Detta är främst hänförligt till kostnader i samband med finansiella instrument i det nordiska intressebolaget Tornator.

Resultat per aktie minskade med 67,5 % till 0,09 (0,27) EUR och resultat per aktie exklusive jämförelsestörande poster minskade till 0,13 (0,31) EUR.

Koncernen redovisade jämförelsestörande poster som påverkat det operativa rörelseresultatet negativt med 36 MEUR (0 MEUR). Där ingår en positiv skatteeffekt på 2 MEUR. De jämförelsestörande posterna hänför sig framförallt till följande:

- en ackumulerad negativ omräkningsdifferens på 8 MEUR som resultatförts i samband med likvidationen av Stora Enso Suzhou Paper.
- justeringar i samband med omstruktureringen av Bergvik Skog som påverkar negativt med 7 MEUR.
- avsättningar för omstrukturering och nedskrivningar av anläggningstillgångar i samband med lönsamhetsprogrammet som påverkar negativt med 19 MEUR.

Nettot av de finansiella kostnaderna på 55 MEUR blev 3 MEUR lägre än för ett år sedan. Räntekostnaderna netto på 37 MEUR ökade med 3 MEUR jämfört med samma period föregående år, främst på grund av högre skuldnivåer och införandet av IFRS 16, vilket delvis kompensades av lägre genomsnittliga räntenivåer för lån. Nettot av övriga finansiella poster var 1 (9) MEUR. Nettoeffekten av valutakurserna avseende kassa- och banktillgodohavanden, räntebärande tillgångar och skulder samt därtill hörande valutakurssäkringar uppgick till minus 17 MEUR (minus 15 MEUR), främst på grund av en uppskrivning av nettoskulden i utländsk valuta i dotterbolag.

Analys av förändring i sysselsatt kapital 30 september 2018 till 30 september 2019

MEUR	Sysselsatt kapital
30 september 2018	8 631
Investeringar efter avdrag för avskrivningar	69
"Right of use"-tillgångar – införande av IFRS 16 Leasingavtal	530
Nedskrivningar och återföring av nedskrivningar	-7
Verklig värdering av biologiska tillgångar	3
Kostnader för odling och skötsel av biologiska tillgångar	-60
Onoterade värdepapper (främst PVO)	22
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-966
Nettoskuld i förmånsbestämda planer	-1
Operativt rörelsekapital och andra icke räntebärande poster, netto	38
Skatteskuld, netto	12
Förvärv av dotterbolag	2 321
Omräkningsdifferens	48
Övriga förändringar	-38
30 september 2019	10 602

Avkastningen på sysselsatt kapital under tredje kvartalet 2019 var 8,7 % (16,7 %). Införandet av IFRS 16 om leasingavtal och omstruktureringen i Bergvik Skog påverkade ROCE för tredje kvartalet 2019 negativt med 0,4 respektive 1,0 procentenheter.

Resultat januari–september 2019 (jämfört med januari–september 2018)

Omsättningen minskade med 2,4 % eller 184 MEUR till 7 644 (7 828) MEUR till följd av minskad försäljning under tredje kvartalet. Det operativa rörelseresultatet minskade med 213 MEUR till 841 (1 054) MEUR, motsvarande en marginal på 11,0 % (13,5 %). Lägre försäljningspriser i lokala valutor, särskilt för massa och wellpappråvara, minskade det operativa rörelseresultatet med 103 MEUR och mindre volymer påverkade negativt med 86 MEUR, särskilt för divisionen Paper. De rörliga kostnaderna var 80 MEUR högre eftersom ökade kostnader för träråvara endast delvis kompensades av lägre kostnader för massa. De fasta kostnaderna var 55 MEUR lägre till följd av lönsamhetsprogrammet och införandet av IFRS-standard nummer 16 om leasingavtal, som också var huvudorsaken till de 10 MEUR högre avskrivningarna. Nettot av valutakurspåverkan påverkade positivt med 30 MEUR. Det operativa resultatet från intressebolag, investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, minskade med 20 MEUR, främst på grund av omstruktureringen i Bergvik Skog. Sedan den 1 juni 2019 redovisas koncernens svenska skogsinnehav som ett dotterbolag.

Resultat tredje kvartalet 2019 (jämfört med Q2/2019)

Omsättningen minskade med 7,9 % eller 206 MEUR till 2 402 (2 608) MEUR. Det operativa rörelseresultatet minskade med 56 MEUR till 231 (287) MEUR. Försäljningspriserna i lokala valutor påverkade negativt med 88 MEUR, främst på grund av lägre priser på massa, wellpappråvara och sågade trävaror, medan volymerna påverkade negativt med 15 MEUR, främst på grund av lägre leveranser. De rörliga kostnaderna var 5 MEUR högre. De fasta kostnaderna var 35 MEUR lägre, främst beroende på säsongsmässigt lägre personalkostnader samt effekter av lönsamhetsprogrammet. Nettot av valutakurspåverkan ökade lönsamheten med 14 MEUR. Avskrivningarna var 3 MEUR lägre.

Segment tredje kvartalet 2019 (jämfört med Q3/2018)

Consumer Board

Fortsatta prishöjningar

Divisionen Consumer Board vill vara en global måttstock när det gäller nyfiberbaserad kartong av hög kvalitet. För kunder såsom konverteringsföretag, varumärkesägare och detaljister strävar vi efter att vara förstahandsvalet för våra kunder inom premiumsegmentet för förpackningar och grafisk kartong. Vårt breda urval av kartong och barriärskikt lämpar sig mycket väl för konsumentförpackningar av vätskor, livsmedel, läkemedel och lyxvaror.

MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19– Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19– Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19– Q1-Q3/18	2018
Omsättning	640	648	-1,3 %	675	-5,3 %	1 949	1 985	-1,8 %	2 622
Operativt EBITDA	119	101	18,1 %	118	1,1 %	338	349	-3,2 %	423
Operativ EBITDA-marginal	18,6 %	15,6 %		17,5 %		17,3 %	17,6 %		16,1 %
Operativt rörelseresultat	73	50	45,1 %	72	0,5 %	199	207	-3,8 %	231
Operativ rörelsemarginal	11,3 %	7,8 %		10,7 %		10,2 %	10,4 %		8,8 %
Operativ ROOC	13,2 %	10,3 %		12,8 %		12,9 %	14,3 %		11,9 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	163	125	30,8 %	113	44,7 %	331	274	20,8 %	339
Kassaflöde efter investeringar	135	91	48,7 %	84	60,2 %	230	164	40,0 %	177
Leveranser av kartong, 1 000 ton	701	727	-3,5 %	736	-4,7 %	2 125	2 213	-4,0 %	2 916
Produktion av kartong, 1 000 ton	702	730	-3,9 %	697	0,6 %	2 089	2 228	-6,2 %	2 922

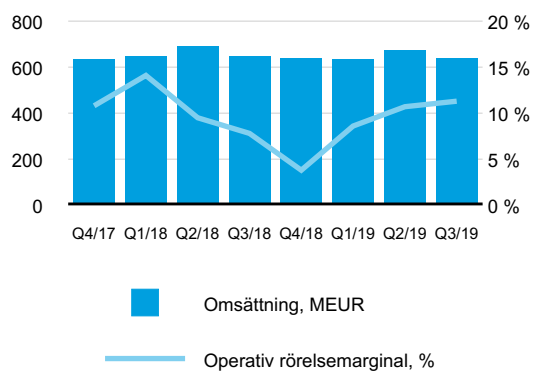
- Omsättningen minskade något, med ungefär 1 % eller 8 MEUR, till 640 MEUR eftersom lägre kartongleveranser endast delvis kompensades av högre massaleveranser och högre försäljningspriser på kartong.
- Det operativa rörelseresultatet ökade med 45 % eller 23 MEUR till 73 MEUR. Högre försäljningspriser, lägre kostnader för massa och lägre fasta kostnader motverkades endast delvis av lägre volymer.
- Operativ avkastning på sysselsatt kapital (ROOC) förbättrades med ungefär 3 procentenheter till över 13 %.
- Som svar på en växande efterfrågan inom kosmetikamarknaden på innovativa lösningar i förnybara material, har Stora Enso introducerat en tub i kartong som ett nytt och klimatvänligt alternativ till plasttuber för kosmetika. Tuben är gjord av fettålig kartong med barriärskikt, vilket gör den lämplig som primärförpackning för hudkrämer.
- Stora Enso och Fiskeby Board i Sverige har gjort tester på att återvinna använda pappersmuggar till white-lined chipboard (WLC). Provkörningarna bekräftade att använda pappersmuggar kan nyttjas som råmaterial för att producera WLC utan några investeringar eller förändringar i processerna vid Fiskeby Boards anläggning. Tester har också gjorts vid Stora Ensos belgiska bruk Langerbrugge där återvunna muggar användes för produktion av journalpapper.
- Cupforma Natura™ by Stora Enso används i nya kartongförpackningar för Carte d'Or-glass i Italien. Förpackningen görs av PEFC-certifierad förnybar fiber med ett biologiskt nedbrytbart barriärskikt, och den kan återvinnas eller komposteras som industrikompost. Behållaren i kartong är 23 % lättare än den tidigare plastlådan och medför en betydande minskning av plastanvändningen.
- Stora Enso hade tillsammans med sina kunder stor framgång när European Carton Excellence Awards delades ut. Produkter gjorda av Ensocoat™, Tambrite™, CKB™ och Cupforma™ by Stora Enso fick totalt sju utmärkelser. Bland de belönade produkterna fanns kosmetikaförpackningar, glassförpackningar, en miljövänlig ballonghållare och en kubformad förpackning för flingor.

Marknad

Produkt	Marknad	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q3/18	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q2/19	Priser Q3/19 jämfört med Q3/18	Priser Q3/19 jämfört med Q2/19
Konsumentkartong	Europa	Stabil	Något svagare	Något högre	Stabila

Consumer Board (fortsätter)

Omsättning och operativ rörelsemarginal, %

Operativ ROOC

13,2 %

(Mål: >20 %)

Planerade underhållsstopp

	2020	2019	2018
Q1	–	–	–
Q2	n/a	–	Beihai
Q3	n/a	Beihai och Imatra	Imatra och Ingerois
Q4	n/a	Fors, Ingerois och Skoghall	Skoghall och Fors

Packaging Solutions

Lägre priser på wellpappråvara gynnar wellpappmarknaden

Divisionen Packaging Solutions levererar fiberbaserade förpackningsmaterial och wellpapp-produkter samt tjänster för många olika användningsområden. Vi erbjuder förnybara premiumlösningar till ledande konverteringsföretag, varumärkesägare och detaljister - till exempel e-handelsföretag som vill optimera sina resultat, driva innovation och minska sin miljöpåverkan.

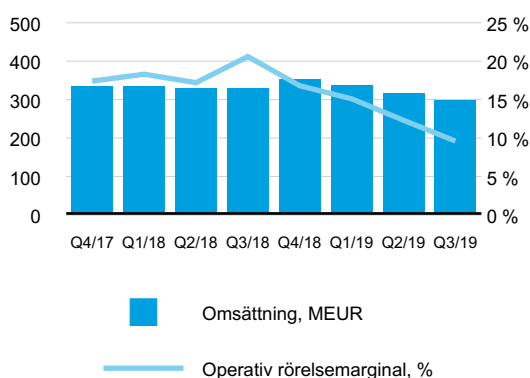
MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19– Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19– Q2/19	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	Förändring % Q1- Q3/19–Q1- Q3/18	2018
Omsättning	299	330	-9,4 %	316	-5,4 %	954	992	-3,8 %	1 344
Operativt EBITDA	48	86	-44,0 %	58	-17,7 %	176	236	-25,5 %	313
Operativ EBITDA-marginal	16,0 %	25,9 %		18,4 %		18,5 %	23,8 %		23,3 %
Operativt rörelseresultat	29	68	-57,6 %	39	-26,0 %	119	186	-35,8 %	245
Operativ rörelsemarginal	9,6 %	20,6 %		12,3 %		12,5 %	18,7 %		18,2 %
Operativ ROOC	12,1 %	30,4 %		16,3 %		17,0 %	27,7 %		27,2 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	69	67	4,3 %	65	7,7 %	194	206	-5,9 %	272
Kassaflöde efter investeringar	26	43	-38,7 %	53	-50,6 %	127	131	-3,2 %	172
Leveranser (extern) av kartong, 1 000 ton	328	326	0,5 %	314	4,2 %	971	972	-0,1 %	1 308
Produktion av kartong, 1 000 ton	323	345	-6,4 %	326	-1,0 %	973	981	-0,8 %	1 320
Leveranser av wellpappförpackningar, milj.	262	260	0,7 %	267	-2,1 %	788	783	0,7 %	1 059
Produktion av wellpappförpackningar,	260	245	6,2 %	269	-3,3 %	786	775	1,5 %	1 048

- Omsättningen minskade med över 9 % eller 31 MEUR till 299 MEUR, främst på grund av betydligt lägre priser på returpappersbaserad wellpappråvara och kraftliner.
- Det operativa rörelseresultatet minskade med 39 MEUR, från förra årets rekordresultat, till 29 MEUR. Betydligt lägre priser på kartong och högre kostnader för träråvara kompensades endast delvis av minskade råvarupriser för wellpappenheterna.
- Den operativa avkastningen på sysselsatt kapital (ROOC) minskade till 12,1 % (30,4 %), främst beroende på väsentligt lägre wellpappråvarupriser.
- Konverteringen av bruket i Uleåborg till kraftlinerproduktion fortgår enligt plan och byggnadsarbetet har inletts på alla områden. Produktionen väntas kunna börja i slutet av 2020.
- Stora Enso förvärvade 10 % av aktiestocken i China Packaging-enheten från en minoritetsägare och äger nu 100 % av aktierna.

Marknad

Produkt	Marknad	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q3/18	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q2/19	Priser Q3/19 jämfört med Q3/18	Priser Q3/19 jämfört med Q2/19
Nyfiberbaserad wellpappråvara	Globalt	Stabil	Starkare	Betydligt lägre	Lägre
Återvunnen fiberbaserad wellpappråvara	Europa	Stabil	Något svagare	Betydligt lägre	Lägre
Wellpappförpackningar	Europa	Något starkare	Något svagare	Något lägre	Något lägre

Omsättning och operativ rörelsemarginal, %

Operativ ROOC

12,1 %

(Mål: >20 %)

Planerade underhållsstopp

	2020	2019	2018
Q1	–	Ostrołęka PM5	–
Q2	n/a	–	Heinola och Varkaus
Q3	n/a	Heinola och Ostrołęka kraft bruk	Ostrołęka
Q4	n/a	Varkaus	–

Biomaterials

Positiva tecken på den kinesiska marknaden

Divisionen Biomaterials erbjuder flera olika massakvaliteter för att möta efterfrågan från tillverkare av papper, kartong, mjukpapper, textil och hygienprodukter. Vi maximerar affärsmöjligheterna för biprodukter från våra tillverkningsprocesser, såsom tallolja och terpentin. Med vår starka inriktning på innovation finns stor potential för alla fraktioner av biomassa, såsom sockerarter och lignin, för användning inom flera olika områden.

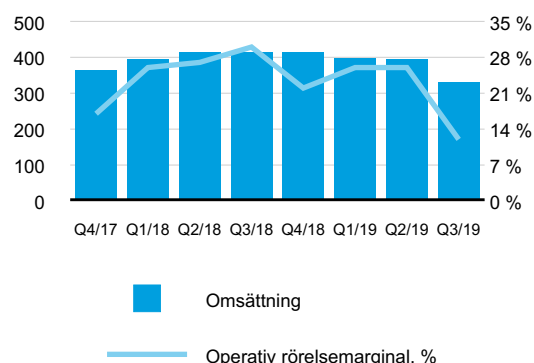
MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19– Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19– Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19– Q1-Q3/18	2018
Omsättning	331	413	-19,8 %	394	-15,9 %	1 123	1 220	-7,9 %	1 635
Operativt EBITDA	67	157	-57,0 %	133	-49,2 %	335	433	-22,7 %	550
Operativ EBITDA-marginal	20,3 %	37,9 %		33,7 %		29,8 %	35,5 %		33,6 %
Operativt rörelseresultat	39	125	-68,9 %	103	-62,1 %	245	336	-27,3 %	427
Operativ rörelsemarginal	11,7 %	30,3 %		26,1 %		21,8 %	27,6 %		26,1 %
Operativ ROOC	5,9 %	20,9 %		15,6 %		12,8 %	18,9 %		17,9 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	114	120	-4,8 %	138	-17,8 %	358	321	11,4 %	438
Kassaflöde efter investeringar	82	94	-12,9 %	104	-21,4 %	254	247	2,8 %	327
Leveranser av massa, 1 000 ton	596	595	0,1 %	628	-5,0 %	1 811	1 821	-0,5 %	2 432

- Omsättningen minskade, från förra årets rekordnivå för tredje kvartalet, med ungefär 20 % eller 82 MEUR till 331 MEUR. Väsentligt lägre massapriser kompenserades endast delvis av positiva exportvalutakurser.
- Det operativa rörelseresultatet minskade också, från förra årets rekordnivå, med 86 MEUR till 39 MEUR. Väsentligt lägre massapriser och högre kostnader för träråvara kompenserades endast delvis av totalt sett större volymer.
- Den operativa avkastningen på sysselsatt kapital (ROOC) minskade till 5,9 % (20,9 %) i linje med den lägre lönsamheten.
- Konverteringen av Enocells massabruk från produktion av barrvedsmassa till dissolvingmassa slutfördes under kvartalet. Den gradvisa inkörningen inleddes under det fjärde kvartalet.

Marknad

Produkt	Marknad	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q3/18	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q2/19	Priser Q3/19 jämfört med Q3/18	Priser Q3/19 jämfört med Q2/19
Barrvedsmassa	Europa	Svagare	Stabil	Betydligt lägre	Betydligt lägre
Lövvedsmassa	Europa	Svagare	Stabil	Något lägre	Betydligt lägre
Lövvedsmassa	Kina	Något starkare	Något starkare	Betydligt lägre	Betydligt lägre

Omsättning och operativ rörelsemarginal, %

Operativ ROOC

5,9 %

(Mål: >15 %)

Planerade underhållsstopp

	2020	2019	2018
Q1	–	Veracel	–
Q2	n/a	–	Enocell
Q3	n/a	Enocell	Sunila
Q4	n/a	Montes del Plata och Skutskär	Montes del Plata och Skutskär

Wood Products

Fokus på lönsamhetsnivån fortsätter

Divisionen Wood Products är en ledande leverantör av innovativa träbaserade produkter. Sortimentet täcker alla områden inom byggnation såsom byggelement i massivt trä och träkomponenter. Där finns också ett urval av sågade trävaror samt pellets för hållbar uppvärmning. Det växande urvalet av biokompositprodukter ger möjlighet att ersätta plast i konsumentvaror och kan också bli ett kostnadseffektivt alternativ inom olika produkter för utomhusbruk som är extra krävande.

MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19– Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19– Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19– Q1-Q3/18	2018
Omsättning	380	400	-4,9 %	412	-7,6 %	1 195	1 223	-2,3 %	1 622
Operativt EBITDA	39	56	-29,4 %	47	-17,3 %	127	149	-14,5 %	199
Operativ EBITDA-marginal	10,3 %	13,9 %		11,5 %		10,6 %	12,2 %		12,3 %
Operativt rörelseresultat	27	48	-42,7 %	35	-23,1 %	92	123	-25,5 %	165
Operativ rörelsemarginal	7,2 %	11,9 %		8,6 %		7,7 %	10,1 %		10,2 %
Operativ ROOC	15,8 %	31,6 %		20,3 %		18,9 %	28,3 %		28,1 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	57	57	0,3 %	51	12,5 %	126	109	16,0 %	147
Kassaflöde efter investeringar	47	37	25,2 %	38	22,0 %	93	57	64,4 %	80
Leveranser av träprodukter, 1 000 m ³	1 185	1 207	-1,8 %	1 251	-5,2 %	3 604	3 684	-2,2 %	4 932

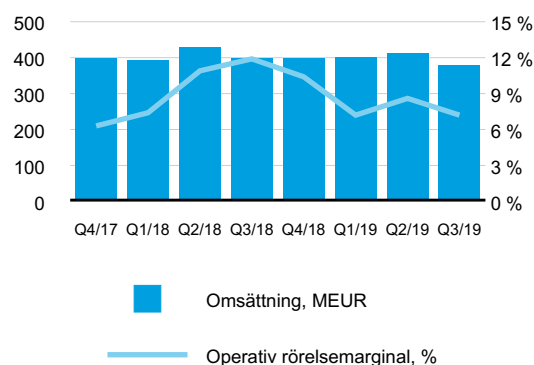
- Omsättningen minskade med ungefär 5 % eller 20 MEUR till 380 MEUR, främst beroende på lägre priser på sågade trävaror och något mindre leveranser.
- Det operativa rörelseresultatet minskade, från den rekordhöga nivån för Q3 förra året, med 21 MEUR till 27 MEUR på grund av lägre försäljningspriser. Lägre volymer och högre avskrivningar, till följd av strategiska investeringar, kompenseras av lägre kostnader för träråvara i Centraleuropa.
- Den operativa avkastningen på sysselsatt kapital (ROOC) minskade till 15,8 % (31,6 %) till följd av lägre lönsamhet.
- Stora Enso kommer att samla sin finska grantimmerproduktion i Varkaus-bruket, där synergieffekter med befintliga enheter för LVL (fanerlaminatträ), massa och kartong kommer att skapas. Målet är att förbättra konkurrenskraften på lång sikt och konsolideringen är en del av företagets lönsamhetsprogram. Som en följd av denna konsolidering kommer sågverket i Kitee att stängas.
- Under kvartalet valdes Stora Enso som leverantör av trämaterial till bland annat följande uppmärksamade byggnadsprojekt runt om i världen:
 - Campus Bø studenthem i Telemark, Norge: CLT (korslimmat trä) och limträprodukter används för att bygga 290 lägenheter tillsammans med Stora Ensos partner Woodcon A/S.
 - Charterhouse School i London, Storbritannien: En hybridkonstruktion som visar hur material kan samverka för att lösa komplexa designmässiga och byggtekniska problem.
 - Old Sorting House i London, Storbritannien: Renovering av en K-märkt byggnad där ett gammalt postkontor omvandlas till ett modernt och luftigt kontor i fyra våningar.
 - Island Beach-projektet på Kangaroo Island i södra Australien: Enplans semesterbustor.

Marknad

Produkt	Marknad	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q3/18	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q2/19	Priser Q3/19 jämfört med Q3/18	Priser Q3/19 jämfört med Q2/19
Träprodukter	Europa	Svagare	Betydligt svagare	Lägre	Något lägre

Omsättning och operativ rörelsemarginal, %

Operativ ROOC

15,8 %

(Mål: >20%)

Paper

Starkt kassaflöde i ett utmanande marknadsläge

Stora Enso är den näst största papperstillverkaren i Europa och har en etablerad kundbas och en bred produktportfölj för tryck och kontor. Kunderna får tillgång till ett brett papperssortiment som tillverkas av återvunnen fiber och nyfiber, samt erbjuds värdefull branscherfarenhet, expertis och kundsupport.

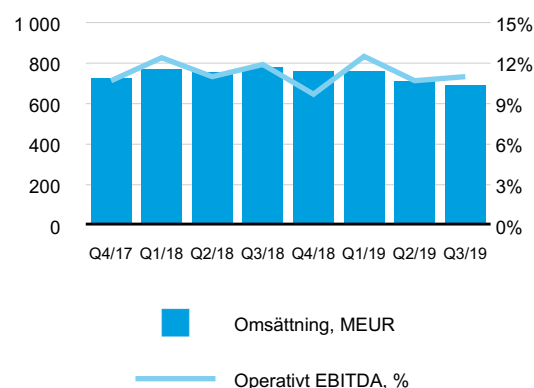
MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19– Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19– Q2/19	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19– Q1-Q3/18	2018
Omsättning	690	779	-11,4 %	712	-3,0 %	2 162	2 305	-6,2 %	3 066
Operativt EBITDA	76	93	-18,1 %	76	-0,4 %	248	271	-8,8 %	345
Operativ EBITDA-marginal	11,0 %	11,9 %		10,7 %		11,5 %	11,8 %		11,3 %
Operativt rörelseresultat	50	65	-23,0 %	50	1,0 %	169	189	-10,5 %	234
Operativ rörelsemarginal	7,3 %	8,4 %		7,0 %		7,8 %	8,2 %		7,6 %
Operativ ROOC	25,1 %	33,5 %		23,8 %		28,9 %	32,9 %		30,2 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	118	78	52,3 %	70	70,0 %	247	191	29,2 %	222
Kassaflöde efter investeringar	99	65	53,5 %	47	110,2 %	193	156	23,7 %	175
Kassaflöde efter investeringar/ omsättning	14,4 %	8,3 %		6,6 %		8,9 %	6,8 %		5,7 %
Leveranser av papper, 1 000 ton	1 010	1 161	-13,0 %	1 013	-0,4 %	3 102	3 470	-10,6 %	4 591
Produktion av papper, 1 000 ton	988	1 216	-18,8 %	995	-0,8 %	3 084	3 545	-13,0 %	4 633

- Omsättningen minskade med ungefär 11 % eller 89 MEUR till 690 MEUR, på grund av väsentligt lägre pappersleveranser. Avyttringen av pappersbruket Dawang i Kina minskade tredje kvartalets omsättning med 10 MEUR.
- Det operativa rörelseresultatet minskade med 15 MEUR till 50 MEUR. En väsentlig, negativ volympåverkan komprimerades delvis av effektiv kostnadsstyrning, lägre fasta kostnader tack vare lönsamhetsprogrammet och lägre rörliga kostnader främst till följd av lägre kostnader för massa.
- Kvoten kassaflöde efter investeringar/nettoomsättning ökade till 14,4 % (8,3 %), tack vare effektiv rörelsekapitalstyrning.
- Stora Enso avyttrade i oktober sitt 60-procentiga innehav i pappersbruket Dawang i Kina till sin partner i samägandeprojektet, Shandong Huatai Paper. Transaktionen kommer att medföra en minskning av koncernens nettoskuld med cirka 22 MEUR och av årsomsättningen med cirka 60 MEUR. Till följd av transaktionen har Stora Enso nu ingen pappersproduktion i Kina.
- I oktober tillkännagav divisionen Paper planer på organisatoriska förändringar för att förbättra konkurrenskraften och garantera effektiv kundservice efter konverteringen av Uleåborgs bruk. De planerade förändringarna skulle främst påverka kommersiella funktioner och driftsupport och skulle kunna leda till en minskning med som mest 135 anställda till slutet av 2020.

Marknad

Produkt	Marknad	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q3/18	Efterfrågan Q3/19 jämfört med Q2/19	Priser Q3/19 jämfört med Q3/18	Priser Q3/19 jämfört med Q2/19
Papper	Europa	Betydligt svagare	Något starkare	Stabila	Något lägre

Omsättning och operativ EBITDA-marginal, %

Kassaflöde efter investeringar/omsättning¹

14,4 %

(Mål: >7 %)

Planerade underhållsstopp

	2020	2019	2018
Q1	–	–	–
Q2	n/a	Nymölla	Uleåborg (Oulu)
Q3	n/a	Veitsiluoto	Veitsiluoto
Q4	n/a	–	–

¹ Det finansiella målet för division Paper uttrycks i kassaflöde efter investeringar i förhållande till omsättning (icke IFRS), eftersom divisionens mål är att generera kassaflöde så att koncernens transformation till ett tillväxtföretag inom förnybara material kan fortsätta.

Övriga

Synliga effekter av lönsamhetsprogrammet

I segmentet Övriga ingår koncernens svenska skogsinnehav, det finska skogs- och intressebolaget Tornator, Stora Ensos aktieinnehav i energibolaget Pohjolan Voima, virkesförsörjning till de nordiska och baltiska bruken, plantager som inte är knutna till något bruk samt koncerninterna tjänster och administration.

MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19– Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19– Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19– Q1-Q3/18	2018
Omsättning	786	831	-5,4 %	868	-9,4 %	2 577	2 513	2,5 %	3 425
Operativt EBITDA	26	11	139,0 %	3	n/m	59	33	78,9 %	48
Operativ EBITDA-marginal	3,3 %	1,3 %		0,3 %		2,3 %	1,3 %		1,4 %
Operativt rörelseresultat	13	2	n/m	-12	206,5 %	18	13	37,6 %	23
Operativ rörelsemarginal	1,7 %	0,2 %		-1,4 %		0,7 %	0,5 %		0,7 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-34	11	n/m	112	-130,0 %	3	-59	104,6 %	-52
Kassaflöde efter investeringar	-41	-9	n/m	102	-140,8 %	-29	-92	68,6 %	-119

- Omsättningen minskade med 45 MEUR till 786 MEUR, främst på grund av minskad försäljning inom Wood Supply, Energy Services och Logistics Services.
- Det operativa rörelseresultatet ökade till 13 MEUR, främst till följd av lägre kostnader.

Finansiering tredje kvartalet 2019 (jämfört med Q2/2019)

Kapitalstruktur

MEUR	30 sep 2019	30 jun 2019	31 dec 2018	30 sep 2018
Operativa anläggningstillgångar ¹	10 057	10 018	6 636	6 544
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	590	622	1 729	1 596
Operativt rörelsekapital, netto	1 163	1 274	1 078	1 112
Långfristiga icke räntebärande poster, netto	-506	-508	-488	-475
Operativt kapital, totalt	11 303	11 406	8 955	8 777
Skatteskuld, netto	-701	-710	-132	-145
Sysselsatt kapital	10 602	10 696	8 824	8 631
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	6 875	6 722	6 714	6 436
Innehav utan bestämmande inflytande	-18	1	18	23
Räntebärande nettoskuld	3 745	3 973	2 092	2 172
Finansiering totalt	10 602	10 696	8 824	8 631

¹ I operativa anläggningstillgångar ingår goodwill, övriga immateriella tillgångar, fastigheter, maskiner och inventarier, right of use tillgångar, biologiska tillgångar, utsläppsrätter samt onoterade värdepapper.

Kassa- och banktillgodohavanden efter avdrag för checkräkningskrediter minskade med 132 MEUR till 694 MEUR. Nettoskulden minskade med 228 MEUR till 3 745 (3 973) MEUR, främst på grund av ett starkt kassaflöde från verksamheten. Kvoten nettoskuld/operativt EBITDA för de senaste tolv månaderna var 2,2, det vill säga oförändrat från föregående kvartal. Skuldsättningsgraden den 30 september 2019 var 0,55 (0,59). Den genomsnittliga låneräntan minskade till 3,3 % (3,4 %).

Stora Enso har en löpande checkräkningskredit på 600 MEUR som var outnyttjad vid kvartalets slut. Därutöver har Stora Enso tillgång till olika långfristiga finansieringskällor för upp till 1 000 (1 000) MEUR.

Det verkliga värdet av PVO-aktierna (Pohjolan Voima Oy), som är bokförda som aktier till verkligt värde via övrigt totalresultat enligt IFRS 9, ökade under kvartalet med 98 MEUR till 493 MEUR, främst till följd av höjda terminspriser för elektricitet och lägre kapitalkostnad, vilket delvis motverkats av förseningen av Olkiluoto 3-projektet där starten av regelbunden elproduktion vid kärnkraftverket nu är planerad till juli 2020.

Kassaflöde tredje kvartalet 2019 (jämfört med Q2/2019)

Operativt kassaflöde

MEUR	Q3/19	Q3/18	Förändring % Q3/19- Q3/18	Q2/19	Förändring % Q3/19- Q2/19	Q1- Q3/19	Q1- Q3/18	Förändring % Q1-Q3/19- Q1-Q3/18	2018
Operativt EBITDA	376	502	-25,1 %	435	-13,6 %	1 283	1 472	-12,9 %	1 878
Jämförelsestörande poster i operativt EBITDA	-22	0	-	-127	82,5 %	-150	-28	n/m	20
Övriga justeringar	8	-24	132,2 %	163	-95,3 %	159	-23	n/m	-104
Förändring i rörelsekapital	126	-22	n/m	76	67,3 %	-34	-379	91,0 %	-428
Kassaflöde från den löpande verksamheten	488	457	6,9 %	548	-10,9 %	1 258	1 042	20,7 %	1 365
Investeringar i anläggningar och biologiska tillgångar	-141	-128	-9,7 %	-120	-17,4 %	-384	-370	-3,8 %	-525
Investeringar i intressebolag	0	-10	100,3 %	0	-57,6 %	-6	-10	34,9 %	-29
Kassaflöde efter investeringar	347	319	9,0 %	428	-18,8 %	868	663	31,0 %	811

Kassaflödet efter investeringar under tredje kvartalet 2019 var starkt och uppgick till 347 MEUR. Rörelsekapitalet minskade med 126 MEUR, främst på grund av en aktiv rörelsekapitalstyrning. Investeringar i anläggningar och biologiska tillgångar uppgick till 141 MEUR. Utbetalningar hänförliga till tidigare gjorda avsättningar uppgick till 9 MEUR.

Investeringar

Under tredje kvartalet 2019 ökade investeringar värdet på anläggningar och biologiska tillgångar med 150 (129) MEUR, varav 130 MEUR var anläggningar, inklusive 10 MEUR i leasingavtal, och 20 MEUR biologiska tillgångar. Avskrivningar och nedskrivningar uppgick totalt till 130 (122) MEUR. Investeringar i anläggningstillgångar och biologiska tillgångar medförde ett kassautflöde på 141 (128) MEUR.

De viktigaste projekten under det tredje kvartalet 2019 var konverteringen av Uleåborgs bruk i Finland, ny torkkapacitet för kemitermomekanisk massa (CTMP) vid Imatra bruk i Finland, utökad kapacitet och teknikuppgradering inom China Packaging, investeringen i fluffmassa i Skutskär, investering i dissolvingmassa vid Enocell bruk i Finland, utbyggnaden av sågverket Launkalne i Lettland samt det nya ångturbinprojektet vid Maxau bruk i Tyskland.

Prognos för investeringar och avskrivningar 2019 och 2020

MEUR	Prognos för 2019	Prognos för 2020
Investeringar	610–660	800–850
Avskrivningar och operativ minskning i värdet av biologiska tillgångar	580–600	590–620

I Stora Ensos prognos för investeringar för 2019 ingår cirka 100 MEUR för koncernens biologiska tillgångar och de kapitaliserade leasingavtalen enligt IFRS 16 Leasingavtal på cirka 40 MEUR. I den nya investeringsprognosen ingår en minskning med 50 MEUR som en del av programmet för att upprätthålla vinstnivån och ett tillägg på 70 MEUR för konverteringen av Uleåborgs bruk. Effekten av IFRS 16 ingår även i prognosen för avskrivningar och den operativa minskningen i värdet av biologiska tillgångar. Andelen operativa minskningar i värdet av biologiska tillgångar beräknas till 50-70 MEUR.

Hållbarhet tredje kvartalet 2019 (jämfört med Q3/2018)

Säkerhetsarbete

TRI-frekvens

	Q3/19	Q3/18	Q2/19	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	2018	Mål	Mål ska uppnås senast
TRI-frekvens ^{1 2}	7,4	4,9	7,2	7,1	5,4	6,1	5,3	slutet av 2019

TRI-frekvens = antal registrerade incidenter per en miljon arbetade timmar.

¹ För egna anställda, inklusive anställda i samägda företagen Veracel och Montes del Plata.

² Historiska siffror omräknade på grund av tillkommande data efter tidigare delårsrapporter.

Skadefrekvensen ökade under tredje kvartalet. Halk- och fallolyckor samt dålig kontroll av utrustning utanför ordinarie verksamhet var de vanligaste rapporterade skadeorsakerna. Under kvartalet arbetade divisionen Consumer Board i 65 dagar (mer än en miljon arbetstimmar) utan registrerade incidenter, vilket visar att en olycksfri arbetsmiljö är möjlig.

Leverantörer

Implementering av uppförandekoden för leverantörer

	30 sep 2019	30 jun 2019	31 dec 2018	30 sep 2018	Mål
% av leverantörsutgifter som omfattas av uppförandekoden för leverantörer ¹	96 %	96 %	95 %	95 %	95 %

¹ Exklusive samägda bolag, immateriella rättigheter, leasingavgifter, finansiell handel och statliga avgifter som tullar, samt inköp av trä från privata skogsägare.

Målet är att ligga kvar på den höga täckningsgraden på 95 %.

Skogar, plantager samt markanvändning

Avtal med sociala rörelser för jordlösa och ockuperad mark i Bahia i Brasilien

	30 sep 2019	30 jun 2019	31 dec 2018	30 sep 2018
Produktiv areal ockuperad av sociala rörelser som står utanför avtalen, ha	469	480	468	3 019

I slutet av tredje kvartalet var 469 hektar mark som ägs av Veracel ockuperad av jordlösa som står utanför avtalen. Veracel fortsätter att återta ockuperade områden via rättsprocesser och under kvartalet kunde skogsbruk återupptas på 11 hektar.

Veracel har sedan tidigare frivilligt avsatt 16 500 hektar för Sustainable Settlement-initiativet. I slutet av 2018 ägde Veracel totalt 213 500 hektar mark, varav 76 000 hektar upptas av eukalyptusplantager för massaproduktion.

Koldioxid

Vetenskapligt förankrade klimatomål (SBT), resultat jämfört med 2010 års basvärdenivå

	Q3/19	Q3/18	Q2/19	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	2018	Mål	Mål ska uppnås senast
Minskning av koldioxidutsläpp från fossila källor per säljbart ton kartong, massa och papper (kg/t) ^{1 2}	-26 %	-23 %	-23 %	-21 %	-18 %	-18 %	-31 %	slutet av 2030

¹ Omfattar direkta fossila koldioxidutsläpp från produktion och indirekta fossila koldioxidutsläpp från köpt el och uppvärmning (nivå 1 och 2). Exklusive samägda bolag.

² Historiska siffror omräknade på grund av tillkommande data efter halvårsrapporten för andra kvartalet 2019.

2017 godkände organisationen för Science Based Target Stora Enso's mål att till 2030 minska företagets utsläpp av växthusgaser från produktionen med 31 % per tillverkat ton kartong, massa och papper jämfört med utgångsåret 2010.

Under tredje kvartalet minskade koldioxidutsläppen tack vare ett stort nytt kontrakt om köp av certifierad förnybar el från den nationella reserven i Polen.

Övriga händelser

Stora Enso rankades av [Equileap](#) som bäst av företagen baserade i Finland och bäst av företagen i skogssektorn gällande könsfördelning och jämlikhet mellan könen.

Stora Enso fick högsta betyg för sin hållbarhetskommunikation i en [rapport](#) från Mistra Center for Sustainable Markets och Stockholms handelshögskola som bedömt 95 företag på Nasdaq OMX Stockholms Large Cap-lista.

Stora Ensos årsredovisning 2018, inklusive hållbarhetsrapporten, rankades bland de bästa av [ReportWatch](#). Stora Ensos årsredovisning fick högsta betyg, A+, när över 300 årsredovisningar från hela världen rankades.

Stora Ensos hållbarhetsrapport 2018 rankades som en av världens tio bästa av World Business Council for Sustainable Development ([WBCSD](#)).

Under kvartalet fick Stora Enso återigen en plats i [FTSE4Good Index Series](#).

Risker och osäkerhetsfaktorer på kort sikt

Ökande konkurrens och obalanser mellan utbud och efterfrågan på marknaderna för papper, massa, förpackningskartong, sågade trävaror och rundvirke kan påverka koncernens marknadsandelar och lönsamhet. Förändringar på både det ekonomiska och politiska området globalt sett, kraftiga förändringar av marknaden, ökad oro på valutamarknaderna och försämrade ekonomiska villkor på de viktigaste marknaderna är samtliga faktorer som påverkar Stora Enso's resultat, kassaflöde och finansiella ställning.

Angående den aktuella geopolitiska situationen finns en växande risk för ökande protektionism av en sådan omfattning att världshandeln kan minska kraftigt. Det skulle få stora följder och påverka inflationen, beteendet hos företag och konsumenter och i slutändan den globala tillväxten.

För att dämpa effekterna av försämrade geopolitiska och makroekonomiska villkor och en ökad osäkerhet i den globala ekonomin har Stora Enso initierat ett program för att upprätthålla vinstnivån med målet att minska fasta och rörliga kostnader med 275 MEUR till slutet av 2021.

Bland andra risker och osäkerhetsfaktorer kan nämnas allmänna villkor i branschen, som förändringar i kostnaderna för eller tillgången på råvaror, energi och transporter, oförutsedda utgifter för att efterleva aktuella och nya lagar och regler avseende miljö och annat och för pågående eller möjliga rättsprocesser, större skada på någon av våra produktionsanläggningar, risker som följer med samägandekonstruktioner och andra faktorer som man kan läsa om i Stora Enso's pressmeddelanden och andra rapporter.

En mer detaljerad beskrivning av riskerna finns i Stora Enso's årsredovisning: storaenso.com/annualreport2018

Känslighetsanalys, energi: en ökning med 10 % av marknadspriset på el och fossila bränslen skulle påverka det operativa rörelseresultatet negativt med cirka 14 MEUR de kommande 12 månaderna.

Känslighetsanalys, virke: en ökning med 10 % av marknadspriset på virke skulle påverka det operativa rörelseresultatet negativt med cirka 193 MEUR de kommande 12 månaderna.

Känslighetsanalys, massa: en ökning med 10 % av marknadspriset på massa skulle påverka det operativa rörelseresultatet positivt med cirka 125 MEUR de kommande 12 månaderna.

Känslighetsanalys, kemikalier och fyllnadsmedel: en ökning med 10 % av priset på kemikalier och fyllnadsmedel skulle påverka det operativa rörelseresultatet negativt med cirka 55 MEUR de kommande 12 månaderna.

En prisminskning på energi, virke, massa eller kemikalier och fyllnadsmedel skulle ha motsatt effekt.

Känslighetsanalys avseende valutakursförändringar under de kommande tolv månaderna: en förstärkning med 10 % av US-dollar, den svenska kronan och det brittiska pundet mot euron skulle påverka det operativa rörelseresultatet positivt med 140 MEUR, negativt med 98 MEUR respektive positivt med 31 MEUR per år. Vid motsvarande försvagning av valutorna skulle effekten bli den motsatta. Siffrorna är före valutarisksäkring och förutsatt att inga ändringar utöver valutakursförändringen förekommer.

Koncernen har årliga osäkrade kostnader motsvarande ungefär 120 MEUR i brasilianska real (BRL) i sin verksamhet i Brasilien och cirka 110 MEUR i kinesiska renminbin (CNY) i sin verksamhet i Kina. För dessa flöden skulle en förstärkning med 10 % av utländsk valuta påverka det operativa rörelseresultatet negativt med 12 MEUR respektive 11 MEUR.

Rättsprocesser

Ansvarsförbindelser

Stora Enso har de senaste åren genomfört omfattande omstruktureringar som bland annat inneburit avyttring av hela företag, försäljning av tillgångar och nedläggning av bruk. Dessa transaktioner innebär risker för miljömässiga eller andra förpliktelser som i dagsläget inte är kända men som kan visa sig i framtida händelser vilka inte helt kan kontrolleras av koncernen.

Stora Enso är part i rättsprocesser som uppkommer i den löpande verksamheten och som i första hand handlar om olika affärsrättsliga problem som kan uppstå. Företagsledningen anser inte att det är sannolikt att krav i samband med sådana processer före eventuella försäkringsersättningar kommer att påverka koncernens ekonomiska situation väsentligt eller verksamheten i stort.

Rättsprocesser i Latinamerika

Veracel

Den 11 juli 2008 meddelade Stora Enso att en federal domare i Brasilien i ett domslut hade yrkat att tillstånd som beviljats av delstaten Bahia avseende Stora Enso's gemensamma bolag Veracel's verksamhet var ogiltiga. Veracel ådömdes även av domaren att vidta vissa åtgärder, däribland att omplantera ursprungliga träarter på en del av Veracel's plantager samt att betala ett eventuellt vite om 20 miljoner BRL (5 MEUR). Veracel bestrider domen och har överklagat den. Veracel's verksamhet bedrivs helt i enlighet med brasiliansk lagstiftning och företaget har alla erforderliga miljö- och drifttillstånd från berörda myndigheter för sin industri- och skogsbruksverksamhet. I november 2008 beslutade en federal domstol att effekterna av domslutet skulle upphävas. Varken Veracel eller Stora Enso har gjort några avsättningar för omplanteringen eller för det möjliga vitet.

Rättsprocesser i Sverige

Försäkringsskada

I juli och augusti 2016 lämnade sex svenska försäkringsbolag in stämningar till Mark- och miljödomstolen och Falu tingsrätt mot Stora Enso på grund av skador orsakade av skogsbranden i Västmanland 2014. Stämningsbeloppet uppgår till cirka 300 MSEK (30 MEUR), exklusive ränta. Stora Enso avvisar kraven. Högsta domstolen har i sitt beslut fastställt att miljöbalken inte kan tillämpas på skador som orsakats av bränder och avslutar fallet i Mark- och miljödomstolen. Dessutom, Högsta domstolen, i ett fall där Stora Enso inte är part, har beslutat att en trafikförsäkring som innehas av Stora Ensos underleverantör kan användas för skadan. Denna trafikförsäkring täcker skada upp till 300 MSEK, exklusive ränta, vilket motsvarar det belopp som krävs från Stora Enso.

Företagsbot

I januari 2018 öppnade en svensk åklagare en process mot Stora Enso och företagets leverantör på grund av skogsbranden i Västmanland 2014 där man kräver en företagsbot om 5 MSEK var. Både Stora Enso och leverantören har bestridit kravet. Rättegången pågår och väntas avslutas under fjärde kvartalet 2019.

Förändringar i organisationsstruktur och koncernledning

Den 25 september utsåg Stora Ensos styrelse Annica Bresky till ny VD och koncernchef från och med den 1 december 2019. Hon är för närvarande chef för Stora Ensos division Consumer Board. Hon ersätter nuvarande VD Karl-Henrik Sundström som i augusti 2019 meddelade att han skulle lämna sin post.

Stora Enso kommer att skapa en ny division, Forest, som kommer att redovisas separat från och med 2020. I den nya divisionen Forest kommer koncernens svenska skogstillgångar (däribland det nyligen förvärvade Bergvik Skog Väst AB) och det 41-procentiga ägandet i intressebolaget Tornator med majoriteten av skogstillgångarna i Finland att ingå. Divisionen Forest kommer också att omfatta virkesförsörjningsverksamheten i Finland, Sverige, Ryssland och de baltiska länderna. Trädplantager i Sydamerika och Asien kopplade till de lokala massabruken kommer att fortsätta redovisas i divisionerna Biomaterials och Consumer Board.

Viktiga händelser under 2019

Beslut av årsstämman 2019

Stora Enso Oyj:s årsstämma hölls den 14 mars 2019 i Helsingfors. Årsstämman antog styrelsens förslag om utdelning för år 2018 på 0,50 EUR per aktie.

Stämman fastställde förslaget att de nuvarande styrelseledamöterna **Jorma Eloranta, Elisabeth Fleuriot, Hock Goh, Christiane Kuehne, Antti Mäkinen, Richard Nilsson, Göran Sandberg** och **Hans Stråberg** återväljs för en mandatperiod som fortgår till slutet av följande årsstämma och att **Mikko Helander** väljs som ny styrelseledamot för samma mandatperiod. Årsstämman valde Jorma Eloranta till styrelsens ordförande och Hans Stråberg till vice ordförande.

Stämman fastställde förslaget till årliga styrelsearvoden enligt följande:

Ordförande	192 000 EUR (2018: 175 000)
Vice ordförande	109 000 EUR (2018: 103 000)
Ledamöter	74 000 EUR (2018: 72 000)

Stämman fastställde även förslaget att styrelseledamöternas årliga arvode erläggs så att 40 % betalas genom att förvärva Stora Ensos R-aktier för styrelseledamöternas räkning på marknaden till det pris som bildas i offentlig handel och resterande summa av det årliga arvodet erläggs kontant.

Stämman fastställde förslaget gällande årliga arvoden till styrelsekommittéernas ledamöter.

Stämman fastställde förslaget att PricewaterhouseCoopers Oy väljs som revisor för bolaget för en mandatperiod som fortgår till slutet av följande årsstämma. PricewaterhouseCoopers Oy har meddelat att **Samuli Perälä** kommer att fungera som huvudansvarig revisor. Stämman fastställde även förslaget att revisorns arvode betalas enligt faktura som är godkänd av finans- och revisionskommittén.

Stämman fastställde förslaget att styrelsen bemyndigas fatta beslut om förvärv av bolagets egna aktier och emission av Stora Ensos R-aktier. Antalet aktier som kan emitteras med stöd av bemyndigandet kan uppgå till högst 2 000 000 R-aktier, vilket motsvarar ungefär 0,25 procent av samtliga aktier i bolaget och ungefär 0,33 procent av samtliga R-aktier i bolaget.

Styrelsebeslut

Vid styrelsemötet som hölls efter årsstämman valdes Richard Nilsson (ordförande), Jorma Eloranta och Elisabeth Fleuriot till ledamöter i finans- och revisionskommittén.

Jorma Eloranta (ordförande), Antti Mäkinen och Hans Stråberg valdes till ledamöter i ersättningskommittén.

Christiane Kuehne (ordförande), Hock Goh och Göran Sandberg valdes till ledamöter i kommittén för hållbarhets- och etikfrågor.

Aktiekapital och aktieinnehav

Under tredje kvartalet 2019 registrerades konvertering av 772 A-aktier till R-aktier i det finska handelsregistret.

Den 30 september 2019 hade Stora Enso 176 258 064 A-aktier och 612 361 923 R-aktier utestående. Bolaget innehade inga egna aktier. Det totala antalet Stora Enso-aktier var 788 619 987 och det totala antalet röster var minst 237 494 256.

Händelser efter periodens utgång

Den 15 oktober infördes konverteringen av 1 000 A-aktier till R-aktier i det finländska handelsregistret.

Den 22 oktober meddelade Stora Enso att avyttringen av företagets ägande i Dawangs pappersbruk i Kina slutförts.

Alla siffror i delårsrapporten har avrundats till närmsta miljontal om inget annat anges. Det kan därför hända att procenttal och siffror i rapporten tillsammans inte blir exakt den total som visas och de kan också skilja sig från tidigare publicerad information.

Det här meddelandet har upprättats på finska, engelska och svenska. I händelse av variationer i innehållet mellan versionerna äger den engelska versionen företräde. Denna rapport är inte reviderad.

Helsingfors den 29 oktober 2019

Stora Enso Oyj

Styrelsen

Delårsrapport

Redovisningsprinciper

Denna oreviderade delårsrapport har upprättats i enlighet med de redovisningsprinciper som återges i International Accounting Standard (IAS) 34 om delårsrapportering och i koncernens bokslut 2018 med undantag för nya och ändrade standarder som tillämpats för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2019.

Alla siffror i delårsrapporten har avrundats till närmsta miljontal om inget annat anges. Det kan därför hända att procenttal och siffror i rapporten tillsammans inte blir exakt den total som visas och de kan också skilja sig från tidigare publicerad information.

Icke IFRS-baserade nyckeltal

Koncernens viktigaste icke IFRS-baserade nyckeltal är det operativa rörelseresultatet som används för att utvärdera verksamheten i de rörelsedrivande segmenten och fördela resurserna mellan dem. Operativt rörelseresultat utgörs av segmentens rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde i segmenten samt Stora Enso's andel av rörelseresultatet i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, också exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde.

Jämförelsestörande poster är extraordinära transaktioner som inte kan relateras till den löpande affärsverksamheten. De vanligaste jämförelsestörande posterna är reavinster och förlust, extra nedskrivningar eller återföring av nedskrivningar, avsättningar för planerad omstrukturering, miljöavsättningar, ändringar i avskrivningar på grund av omstrukturering samt vitesförelägganden. Jämförelsestörande poster som överstiger en eurocent per aktie redovisas vanligen för sig.

I värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ingår utsläppsrätter för koldioxid, värdering av biologiska tillgångar och koncernens andel av inkomstskatter och finansnetto i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden. Till och med 2018 ingick även aktierelaterade incitamentsprogram och därmed förenad risksäkring i värdering till verkligt värde och icke-operativa poster. Historiska värden har inte justerats eftersom posten är av ringa värde.

Kassaflöde från den löpande verksamheten (icke IFRS-baserat) är ett koncernspecifikt sätt att presentera operativt kassaflöde utgående från operativt EBITDA i stället för från rörelseresultatet.

Kassaflöde efter investeringar (icke IFRS-baserat) beräknas som följer: kassaflöde från den löpande verksamheten (icke IFRS-baserat) före investeringar i immateriella tillgångar, fastigheter, maskiner och inventarier och biologiska tillgångar samt förvärv av intressebolag.

En fullständig förteckning av de icke IFRS-baserade nyckeltalen finns i slutet av den här rapporten.

Följande nya och ändrade redovisningsstandarder tillämpas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2019

Från och med den 1 januari 2019 har Stora Enso tillämpat följande nya och ändrade standarder:

- IFRS 16 Leasingavtal. Den nya leasingstandarden ersatte riktlinjerna i IAS 17 och därtill hörande tolkningar och innebär en betydande förändring i framför allt leasetagarens redovisning. IFRS 16 föreskriver att leasetagaren ska redovisa en leasingskuld som återspeglar framtida betalningar samt en "right of use-" eller ROU-tillgång för i princip alla leasingavtal. För leasetagare har skillnaden mellan operationell och finansiell leasing tagits bort. Före övergången till IFRS 16 hade koncernen främst kontrakt som klassificerades som operationell leasing, som inte kapitaliserades, och Stora Enso hade vid utgången av 2018 inga kontrakt för finansiell leasing av väsentligt värde. Stora Enso är främst en leasetagare och har inga väsentliga avtal där man är leasegivare.

När ett kontrakt tecknas ska koncernen enligt IFRS 16 bedöma om kontraktet är, eller delvis innebär, ett leasingavtal. Ett kontrakt är, eller innehåller, ett leasingavtal om kontraktet överför rätten att kontrollera användningen av en specifik tillgång för en viss tidsperiod i utbyte mot betalning. Förändringen av definitionen av leasingavtal påverkar främst kontrollaspekten och påverkar inte koncernen på något väsentligt sätt.

Stora Enso antog IFRS 16 från och med den 1 januari 2019 och tillämpar så kallad "modified retrospective approach" vilket innebär att jämförelsetal inte kommer att justeras utan fortsätter att rapporteras under IAS 17 och IFRIC 4. Effekten av införandet av IFRS 16 kommer att synas i balansräkningen från och med den 1 januari 2019. Vid övergången kommer leasingskulder att värderas till det aktuella värdet av kvarvarande leasingavgifter som diskonterats till koncernens låneräntesats. ROU-tillgångar värderas till ett belopp som motsvarar leasingskulden justerad med eventuella förskotts- eller upplupna betalningar. Koncernen fördelar kontraktets ersättningsbelopp på de olika leasingdelarna och räknar av delar som inte avser leasing i den mån de går att identifiera.

ROU-tillgångar värderas först till anskaffningsvärde som omfattar leasingskuldens ursprungsvärde justerat främst för betalningar gjorda vid eller före första giltighetsdagen. ROU-tillgångarna skrivs av proportionerligt från första giltighetsdagen till det tidigaste av leasingtidens slut och slutet av ROU-tillgångens nyttjandeperiod. Dessutom justeras ROU-tillgången för vissa omvärderingar av leasingskulden. Eventuellt nedskrivningsbehov av ROU-tillgångar prövas i enlighet med IAS 36 Nedskrivningar.

Leasingskulder värderas initialt till det aktuella värdet av de leasingavgifter som inte betalats vid leasingperiodens början, diskonterade till koncernens låneräntesats. Tillämpad leasingperiod är lika med den period under vilken avtalet inte kan sägas upp utom i de fall då koncernen i princip vet att kontraktet kommer att förnyas. Leasingskulderna värderas till anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Leasingskulder omvärderas främst när framtida betalningar förändras på

grund av ändringar i index eller räntesats eller om koncernens bedömning av huruvida man ska utnyttja en option för förlängning av avtalet förändras. När leasingsskulden omvärderas görs vanligen en motsvarande justering av det bokförda värdet för ROU-tillgången.

Koncernen har valt att inte redovisa ROU-tillgångar och leasingsskulder för leasingavtal omfattande 12 månader eller mindre, eller leasingavtal för tillgångar av mindre värde. Koncernen har också valt att inte redovisa kontrakt som slutar att gälla under 2019. Koncernen definierar tillgångar av mindre värde som ska undantas som leasingavtal där den underliggande tillgången inte har något väsentligt värde för Stora Enso. Bedömningen av om den underliggande tillgången är av väsentligt värde och på den grunden kan undantas från kraven på redovisning enligt IFRS 16 baseras på konceptet väsentlighet i begreppsramen och i IAS 1. Leasingavtal för lågt värderade tillgångar gäller huvudsakligen dator- och kontorsutrustning, vissa fordon och maskiner och annat av mindre värde. Koncernen redovisar leasingavgifter i anslutning till leasingavtalen som en kostnad som fördelas proportionerligt över leasingperioden. Dessutom har koncernen retroaktivt redovisat om kontraktet omfattar en option om förlängning av leasingperioden.

Övergången till IFRS 16 innebär att leasingavtal som tidigare klassificerats som operationell leasing enligt IAS 17 i stället redovisades som ROU-tillgångar och leasingsskulder. Det innebär också en minskning av rörelsekostnaderna och en ökning av avskrivningar och räntekostnader. Enligt IFRS 16 redovisas betalning av räntedelen av en leasingsskuld i den löpande verksamheten medan avbetalningar på leasingsskulden redovisas bland finansiella poster. Införandet av IFRS 16 har ingen inverkan på det totala kassaflödet. Stora Ensos mest omfattande leasingavtal som kapitaliserades vid införandet består av arrenden (cirka 55 %), maskiner och utrustning som används i rörelsen (cirka 30 %) och fastigheter (cirka 15 %).

Ej diskonterade nu gällande operationella leasingavtal uppgick vid slutet av 2018 till 731 MEUR. Vid övergången till IFRS 16 redovisade koncernen extra leasingsskulder på 525 MEUR. Inga justeringar av ingående balanser för balanserade vinstmedel har gjorts på grund av övergången till IFRS 16. Den vägda genomsnittliga diskonteringsräntan var 4,1 %.

MEUR	1 januari 2019
Operationella leasingavtal den 31 december 2018	731
Diskonterade till koncernens låneräntesats den 1 januari 2019	544
Finansiella leasingsskulder den 31 december 2018	1
Kortfristiga leasingavtal	-9
Leasingavtal för tillgångar av mindre värde	-16
Övriga*	5
Leasingsskulder den 1 januari 2019	526
Finansiella leasingsskulder den 31 december 2018	-1
Tillkommande leasingsskulder till följd av införandet av IFRS 16	525

* Anpassningar av leasingperioder (t.ex. förlängningsoptioner), uteslutning av komponenter som inte är leasing och diverse hyror som inte ingår i beräkningen av leasingsskulder.

Per den 1 januari 2019 redovisade koncernen extra ROU-tillgångar till ett belopp av 530 MEUR. I beloppet ingår förutbetalda kostnader på 5 MEUR, som före övergången redovisades som upplupna kostnader i balansräkningen och som vid införandet av IFRS 16 flyttades över till ROU-tillgångar. Före övergången till IFRS 16 omklassificerades också vissa markanvändningsavtal, till ett värde av 80 MEUR, som tidigare redovisats som immateriella tillgångar, till leasingavtal. Alla skulder som har med detta att göra har redan betalats under tidigare perioder och varken leasingsskulden eller resultaträkningen påverkas därför.

- Övriga ändringar i och tolkningar av IFRS-standarder påverkar inte koncernen på något väsentligt sätt.

Framtida förändringar av standarder som godkänts av EU men som inte trätt i kraft för 2019

- Inga framtida standardförändringar godkända av EU.

Koncernens resultaträkning i sammandrag

MEUR	Q3/19	Q3/18	Q2/19	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	2018
Omsättning	2 402	2 585	2 608	7 644	7 828	10 486
Övriga rörelseintäkter	40	19	33	110	65	92
Förändring i lager av färdiga varor och produkter under tillverkning	-27	58	-28	-14	127	125
Material och tjänster	-1 429	-1 527	-1 523	-4 529	-4 555	-6 157
Frakter och försäljningskommissioner	-221	-232	-228	-679	-700	-932
Personalkostnader	-302	-308	-349	-984	-991	-1 330
Övriga rörelsekostnader	-120	-115	-302	-537	-393	-526
Resultatandel i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-12	25	69	63	70	181
Förändring i nettovärdet för biologiska tillgångar	-16	-20	-11	-40	-51	-68
Avskrivningar och nedskrivningar	-145	-122	-128	-408	-365	-479
Rörelseresultat	170	363	142	624	1 034	1 390
Finansnetto	-55	-58	-48	-134	-139	-180
Resultat före skatt	115	305	93	490	895	1 210
Inkomstskatt	-57	-101	-41	-154	-205	-221
Periodens nettoresultat	59	204	52	336	690	988
Hänförligt till:						
Moderbolagets aktieägare	70	214	59	360	709	1 013
Innehav utan bestämmande inflytande	-11	-10	-7	-24	-19	-24
Räkenskapsårets nettoresultat	59	204	52	336	690	988
Resultat per aktie (EPS)						
Resultat per aktie, EUR	0,09	0,27	0,08	0,46	0,90	1,28
Resultat per aktie efter full utspädning, EUR	0,09	0,27	0,08	0,46	0,90	1,28

Koncernens totalresultat

MEUR	Q3/19	Q3/18	Q2/19	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	2018
Periodens nettoresultat	59	204	52	336	690	988
Övrigt totalresultat						
Poster som inte omklassificeras till resultatet						
Aktier till verkligt värde via totalresultatet	99	151	-4	76	155	97
Aktuariella förluster/vinster på förmånsbestämda planer	-4	-4	0	-4	-4	-24
Inkomstskatt hänförlig till poster som inte omklassificeras	1	1	1	2	0	5
	95	148	-3	73	151	78
Poster som kan omklassificeras till resultatet						
Andel av övrigt totalresultat i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden som kan omklassificeras	0	1	11	11	3	4
Omräkningsdifferenser hänförliga till nettoinvesteringar i utlandsverksamhet (CTA)	25	17	129	181	-69	-36
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	0	-1	0	0	-1	0
Säkring av nettoinvesteringar och lån	-11	-3	1	-16	-11	-14
Kassaflödessäkring	-31	18	4	-61	-45	-24
Säkringskostnader – tidsapekten för valutaoptioner	-1	1	2	0	-1	-2
Andel av kassaflödessäkring i innehav utan bestämmande inflytande	0	-1	-1	-1	-1	-2
Inkomstskatt hänförlig till poster som kan omklassificeras	8	-5	-5	12	11	7
	-11	27	140	126	-114	-68
Totalresultat	143	379	189	536	727	999
Totalresultat hänförligt till:						
Moderbolagets aktieägare	154	391	198	561	748	1 025
Innehav utan bestämmande inflytande	-11	-12	-9	-25	-21	-27
Totalresultat	143	379	189	536	727	999

CTA = Ackumulerad omräkningsjustering

Koncernens finansiella ställning i sammandrag

MEUR		30 sep 2019	31 dec 2018	30 sep 2018
Tillgångar				
Goodwill	O	312	243	238
Övriga immateriella tillgångar	O	168	254	246
Materiella anläggningstillgångar	O	5 530	5 234	5 113
Right-of-use tillgångar	O	530	0	0
		6 539	5 731	5 596
Biologiska tillgångar	O	2 982	457	444
Utsläppsrätter	O	39	26	30
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	O	590	1 729	1 596
Marknadsnoterade värdepapper	R	9	13	17
Onoterade värdepapper	O	496	422	474
Långfristiga räntebärande fordringar	R	76	54	55
Uppskjutna skattefordringar	S	85	120	81
Övriga långfristiga tillgångar	O	40	48	46
Anläggningstillgångar		10 857	8 601	8 339
Varulager	O	1 519	1 567	1 503
Skattefordringar	S	9	9	10
Rörelsefordringar	O	1 319	1 487	1 453
Räntebärande fordringar	R	16	55	54
Kassa- och banktillgodohavanden	R	713	1 130	1 005
Omsättningstillgångar		3 576	4 248	4 025
Tillgångar, totalt		14 432	12 849	12 364
Eget kapital och skulder				
Moderbolagets aktieägare		6 875	6 714	6 436
Innehav utan bestämmande inflytande		-18	18	23
Eget kapital, totalt		6 857	6 732	6 459
Avsättningar för pensioner och övriga pensionsförmåner	O	383	401	386
Övriga avsättningar	O	130	101	102
Uppskjutna skatteskulder	S	744	168	143
Långfristiga skulder	R	3 508	2 265	2 243
Övriga långfristiga räntebärande skulder	O	34	34	34
Långfristiga skulder		4 798	2 970	2 907
Kortfristig del av långfristiga skulder	R	332	403	425
Räntebärande skulder	R	700	675	613
Checkräkningskrediter	R	19	1	21
Övriga avsättningar	O	21	16	16
Kortfristiga rörelseskulder	O	1 653	1 960	1 828
Skatteskulder	S	52	92	93
Kortfristiga skulder		2 778	3 147	2 997
Skulder, totalt		7 575	6 117	5 904
Eget kapital och skulder, totalt		14 432	12 849	12 364

Poster med beteckningen "O" ingår i operativt kapital.

Poster med beteckningen "R" ingår i räntebärande nettoskuld.

Poster med beteckningen "S" ingår i skatteskulder.

Koncernens kassaflödesanalys i sammandrag

MEUR	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18
Kassaflöde från den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	624	1 034
Justering för icke kassaflödespåverkande poster	668	387
Förändring i rörelsekapital	-34	-379
Operativt kassaöverskott	1 258	1 042
Betalt finansnetto	-112	-99
Betald inkomstskatt	-139	-124
Kassaflöde genererat från den löpande verksamheten	1 008	819
Investeringsverksamheten		
Förvärv av dotterbolag och affärsverksamheter, netto efter förvärvade kassa- och banktillgodohavanden	-464	0
Förvärv av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-6	-10
Avyttring av andelar i dotterbolag och affärsverksamheter, netto efter avyttrade kassa- och banktillgodohavanden	0	40
Avyttring av onoterade värdepapper	5	1
Intäkter och förskott från avyttring av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	7	7
Investeringsverksamheten	-384	-370
Förändring i lånefordringar, netto	-19	3
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-863	-330
Finansieringsverksamheten		
Intäkter från emission av nya långfristiga lån	871	568
Långfristiga låneskulder, betalningar	-1 043	-331
Förändring i kortfristiga låneskulder	-15	-17
Betald utdelning	-394	-323
Uppköp av intressen i dotterbolag från innehav utan bestämmande inflytande	-8	0
Kapitaltillskott från innehav utan bestämmande inflytande, netto efter utdelning	-4	-2
Återköp av egna aktier ¹	-3	-5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-597	-111
Nettoförändring av kassa och banktillgodohavanden	-452	378
Omräkningsdifferens	18	2
Kassa- och banktillgodohavanden vid periodens början	1 128	603
Kassa- och banktillgodohavanden vid periodens slut, netto	694	983
Kassa- och banktillgodohavanden vid periodens slut	713	1 005
Checkräkningskrediter vid periodens slut	-19	-21
Kassa- och banktillgodohavanden vid periodens slut, netto	694	983

¹ Egna aktier förvärvade för koncernens aktieincitamentsprogram. I slutet av september 2019 innehade koncernen inga egna aktier.

Förändringar i eget kapital

Verkligt värde-reserv														
MEUR	Aktie-kapital	Överkurs-och reservfond	Fond för fritt eget kapital	Egna aktier	Värde-ökning av successiva förvärv	Aktie-inves-teringar via övrigt totalresultat	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Kassa-flödes-säkring	OCI i investe-ringar redovisade enligt kapitalandels -metoden	CTA och säkring av nettoinves-teringar och lån	Balanse-rade vinstmedel	Hänförligt till moder-bolagets aktieägare	Innehav utan bestämman-de inflytande	Totalt
Balans 31 december 2017	1 342	77	633	—	4	—	205	15	-14	-288	4 034	6 008	47	6 055
Införande av IFRS 2 och IFRS 9	—	—	—	—	—	205	-205	—	—	—	8	8	—	8
Balans 1 januari 2018	1 342	77	633	—	4	205	—	15	-14	-288	4 042	6 016	47	6 063
Periodens resultat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	709	709	-19	690
OCI före skatt	—	—	—	—	—	155	—	-47	3	-80	-4	28	-2	26
Inkomstskatt hänförlig till komponenter i OCI	—	—	—	—	—	1	—	9	—	2	-1	11	—	11
Totalresultat	—	—	—	—	—	156	—	-37	3	-78	704	748	-21	727
Utdelning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-323	-323	-3	-326
Återköp av egna aktier	—	—	—	-5	—	—	—	—	—	—	—	-5	—	-5
Aktiebaserade ersättningar	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	-5	—	—	—
Balans 30 september 2018	1 342	77	633	—	4	361	—	-22	-11	-366	4 418	6 436	23	6 459
Periodens resultat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	304	304	-5	299
OCI före skatt	—	—	—	—	—	-58	—	20	—	30	-20	-28	—	-28
Inkomstskatt hänförlig till komponenter i OCI	—	—	—	—	—	1	—	-5	—	1	5	2	—	2
Totalresultat	—	—	—	—	—	-57	—	16	—	31	288	278	-6	272
Utdelning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Förvärv och avyttringar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-2	-2
Förvärv inom innehav utan bestämmande inflytande	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-2	-2	2	—
Återköp av egna aktier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aktiebaserade ersättningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2
Balans 31 december 2018	1 342	77	633	—	4	304	—	-7	-11	-335	4 706	6 714	18	6 732
Periodens resultat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	360	360	-24	336
OCI före skatt	—	—	—	—	—	76	—	-61	11	164	-4	186	—	186
Inkomstskatt hänförlig till komponenter i OCI	—	—	—	—	—	1	—	9	—	3	1	14	—	14
Totalresultat	—	—	—	—	—	77	—	-51	11	167	357	561	-25	536
Utdelning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-394	-394	-1	-395
Förvärv och avyttringar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-10	-10
Återköp av egna aktier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-10	-10
Aktiebaserade ersättningar	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	-5	-2	—	-2
Balans 30 september 2019	1 342	77	633	—	4	381	—	-58	—	-168	4 664	6 875	-18	6 857

CTA = Ackumulerad omräkningsjustering

OCI = Övrigt totalresultat

Goodwill, övriga immateriella tillgångar, materiella anläggningstillgångar och biologiska tillgångar

MEUR	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	2018
Bokfört värde 1 januari	6 187	6 224	6 224
Anskaffningar, right-of-use tillgångar på grund av införande av IFRS 16 Leasingavtal	530	0	0
Anskaffningar, materiella och immateriella tillgångar	281	276	491
Anskaffningar, right-of-use tillgångar	22	0	0
Anskaffningar, biologiska tillgångar	51	61	83
Kostnader för odling och skötsel av biologiska tillgångar	-40	-46	-66
Förvärv av dotterbolag	2 925	0	5
Avyttringar	-5	-10	-5
Avyttring av dotterbolag	0	-30	-37
Avskrivningar och nedskrivningar	-408	-365	-479
Verklig värdering av biologiska tillgångar	0	-5	-2
Omräkningsdifferens och övrigt	-22	-65	-26
Totalt i balansräkningen	9 521	6 040	6 187

Förvärv under andra kvartalet 2019 - omstrukturering i Bergvik Skog AB

Koncernen äger 49,8 % av aktierna i Bergvik Skog AB som fortsätter att redovisas som ett intressebolag enligt kapitalandelsmetoden.

Den 31 maj 2019 fördelades aktierna i Bergvik Skog AB:s dotterbolag Bergvik Väst AB till aktieägarna i Bergvik Skog AB som utdelning. Samma dag förvärvade Stora Enso ytterligare 20 % av aktierna i Bergvik Väst AB från andra aktieägare vilket innebär att ägarandelen i Bergvik Väst AB blev 69,8 %. Samtidigt upplöstes Bergvik Väst AB och Stora Enso blev ägare av 100 % i ett nytt dotterbolag som äger cirka 69,8 % av före detta Bergvik Väst AB:s tillgångar och skulder. Det nya dotterbolaget förvärvades den 31 maj 2019.

Som ett resultat av transaktionen har Stora Enso ett direkt ägande i 1,4 miljoner hektar skog i Sverige, varav 1,15 miljoner hektar är produktiv skogsmark.

Vid sidan av transaktionerna ovan förvärvade Stora Enso från Bergvik Skog AB även 100 % av plantskoleverksamheten Bergvik Skog Plantor AB, tre vindkraftsprojekt samt fastighetsbolag, som i tabellen nedan redovisas som Övriga förvärv.

Det verkliga värdet av identifierbara tillgångar och skulder per förvärvsdagen redovisas i tabellen nedan:

MEUR	Förvärv av 69,8 % i Bergvik Väst AB	Övriga förvärv	Totalt
Kassa- och banktillgodohavanden, netto efter checkräkningskrediter	64	0	64
Mark	305	-	305
Övriga materiella anläggningstillgångar	8	19	27
Biologiska tillgångar	2 524	-	2 524
Rörelsekapital	-35	7	-29
Skatteskulder ¹	-582	0	-583
Räntebärande skulder	-793	-	-793
Verkligt värde av förvärvade nettotillgångar	1 491	25	1 516
Kassaflödespåverkande del av köpeskilling vid förvärv ¹	500	27	527
Icke kassaflödespåverkande verkligt värde av 49,8 % av aktierna i Bergvik Väst AB	1 058	-	1 058
Köpeskilling, total	1 558	27	1 585
Verkligt värde av förvärvade nettotillgångar	-1 491	-25	-1 516
Goodwill (preliminär för 2019)	67	2	69
Kassautflöde i samband med köpeskillingen för förvärven ¹	-500	-27	-527
Kassa- och banktillgodohavanden, netto efter checkräkningskrediter i förvärvade dotterbolag	64	0	64
Kassaflöde vid förvärv av aktier i dotterbolag och affärsverksamheter, netto efter förvärvade kassa- och banktillgodohavanden	-436	-27	-463

¹ Skatteskulden minskade med 8 MEUR och köpeskillingen minskade med 1 MEUR jämfört med de preliminära beloppen som presenterades i delårsrapporten för andra kvartalet 2019.

Det verkliga värdet av aktierna som erhållits som utdelning baserades på värdet av förvärvade nettotillgångar i Bergvik Väst AB, där verkligt värde på biologiska tillgångar och mark uppskattats med hjälp av en modell med diskonterade kassaflöden. I värdet av de förvärvade tillgångarna har också en uppskjuten skatteskuld inkluderats.

De verkliga värdena för de förvärvade tillgångarna, skulderna och goodwillvärdena per 30 juni 2019 är preliminära i avvaktan på en slutlig genomgång och fastställande av verkligt värde av de förvärvade tillgångarna främst avseende värderingen av biologiska tillgångar och därtill hörande uppskjuten skatteskuld.

Det provisoriska goodwillvärdet representerar värdet av att ha säkrat en konkurrenskraftig råvaruförsörjning på lång sikt i Sverige. Med direkt ägande får Stora Enso en bättre överblick över sin virkesförsörjning och förvärvet ger större möjligheter att vidareutveckla ett hållbart skogsbruk och stärka koncernens konkurrenskraft. Goodwillvärdet har fördelats på de divisioner som har nytta av förvärvet.

Koncernmässigt är nästan alla intäkter i den förvärvade enheten interna. Den förvärvade enhetens nettoresultat för årets första fem månader ingår i koncernens resultaträkning i posten Andel av resultat i intressebolag. Även om förvärvet skulle ha genomförts den 1 januari 2019 hade det inte haft någon väsentlig inverkan på koncernens omsättning och nettoresultat för andra kvartalet och första halvåret 2019. Transaktionskostnader i samband med förvärvet under 2019 uppgick till 3 MEUR och redovisas under Övriga rörelsekostnader.

Dessa transaktioner är huvudorsaken till att värdet av koncernens intressebolag minskade från 1 729 MEUR i slutet av 2018 till 622 MEUR i slutet av juni 2019.

Låneskulder

MEUR	30 sep 2019	30 sep 2018	31 dec 2018
Obligationslån	1 970	1 499	1 523
Lån från kreditinstitut	1 363	1 162	1 140
Leasingskulder	466	0	0
Finansiella leasingskulder	0	1	1
Derivata finansiella skulder	35	0	0
Övriga långfristiga skulder	6	6	4
Långfristiga räntebärande skulder inklusive kortfristig del	3 840	2 668	2 668
Kortfristiga låneskulder	610	498	566
Ränteskuld	33	38	40
Derivatskulder	58	77	68
Checkräkningskrediter	19	21	1
Räntebärande nettoskuld, totalt	4 559	3 302	3 344

MEUR	Q1-Q3/19	Q1-Q3/18	2018
Bokfört värde 1 januari	3 344	3 016	3 016
Anskaffningar, leasingskulder på grund av införande av IFRS 16 Leasingavtal	525	0	0
Förvärv av dotterbolag	793	0	0
Erhållna likvider från nya långfristiga lån	871	568	578
Additions in lease liabilities	22	0	0
Återbetalning av långfristiga skulder	-988	-331	-358
Repayment of lease liabilities	-56	0	0
Förändring i kortfristiga lån och räntekostnader	36	-24	46
Förändring i derivatskulder	25	41	32
Omräkningsdifferenser och övrigt	-14	32	30
Räntebärande nettoskuld, totalt	4 559	3 302	3 344

Ansvarsförbindelser

MEUR	30 sep 2019	31 dec 2018	30 sep 2018
För egen räkning			
Inteckningar	2	2	2
Operationell leasing, inom 12 månader	0	100	91
Operationell leasing, efter 12 månader	0	631	537
Övriga åtaganden	3	6	7
För investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden			
Borgensförbindelser	4	4	4
För andras räkning			
Borgensförbindelser	6	23	24
Övriga	13	13	14
Totalt	28	779	679
Inteckningar	2	2	2
Borgensförbindelser	10	27	28
Operationella leasingavtal	0	731	628
Övriga ansvarsförbindelser	17	19	21
Totalt	28	779	679

Gällande leasingavtal har sedan den 1 januari 2019 redovisats i balansräkningen enligt kraven i IFRS 16 om leasingavtal.

Investeringsåtaganden

MEUR	30 sep 2019	31 dec 2018	30 sep 2018
Totalt	266	111	118

Koncernens direkta investeringsåtaganden inkluderar koncernens andel av direkta investeringsåtaganden i samägda företag.

Omsättning per segment – total

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Consumer Board	640	675	634	2 622	637	648	691	646
Packaging Solutions	299	316	338	1 344	352	330	329	333
Biomaterials	331	394	398	1 635	415	413	413	394
Wood Products	380	412	403	1 622	399	400	430	393
Paper	690	712	760	3 066	761	779	754	772
Övrigt	786	868	922	3 425	913	831	844	838
Segmentintern försäljning	-725	-770	-821	-3 229	-820	-815	-797	-797
Totalt	2 402	2 608	2 635	10 486	2 657	2 585	2 664	2 579

Omsättning per segment – extern

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Consumer Board	636	672	630	2 608	634	645	688	642
Packaging Solutions	294	310	332	1 318	346	323	323	326
Biomaterials	268	323	318	1 233	325	305	319	284
Wood Products	356	382	370	1 497	367	366	398	366
Paper	675	699	745	3 004	747	764	738	756
Övrigt	174	223	239	825	239	183	198	206
Totalt	2 402	2 608	2 635	10 486	2 657	2 585	2 664	2 579

Uppdelning av omsättning

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Produkter	2 372	2 567	2 608	10 346	2 623	2 550	2 626	2 547
Tjänster	31	40	27	140	34	35	38	32
Totalt	2 402	2 608	2 635	10 486	2 657	2 585	2 664	2 579

Omsättningen omfattar främst försäljning av produkter och redovisas som regel vid den tidpunkt då Stora Enso överlämnar kontrollen över produkterna till en kund.

Försäljning av produkter och tjänster per segment

MEUR		Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Consumer Board	Produkter	637	672	631	2 611	634	645	688	643
	Tjänster	3	3	3	11	3	3	3	3
Packaging Solutions	Produkter	298	315	338	1 340	351	329	328	332
	Tjänster	1	1	1	4	1	1	1	1
Biomaterials	Produkter	324	386	391	1 610	410	407	407	387
	Tjänster	8	8	7	25	5	6	6	7
Wood Products	Produkter	375	406	400	1 619	398	399	429	392
	Tjänster	5	6	3	3	1	0	1	1
Paper	Produkter	687	708	757	3 043	755	773	748	767
	Tjänster	3	4	3	23	6	5	7	5
Övrigt	Produkter	549	627	690	2 430	665	579	587	599
	Tjänster	237	241	232	995	248	252	257	239
Segmentintern försäljning	Produkter	-499	-548	-599	-2 307	-590	-583	-562	-573
	Tjänster	-226	-222	-223	-922	-229	-232	-236	-224
Totalt		2 402	2 608	2 635	10 486	2 657	2 585	2 664	2 579

Operativt rörelseresultat per segment

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Consumer Board	73	72	54	231	24	50	65	91
Packaging Solutions	29	39	51	245	59	68	57	61
Biomaterials	39	103	103	427	91	125	109	102
Wood Products	27	35	29	165	42	48	47	29
Paper	50	50	69	234	45	65	54	69
Övrigt	13	-12	17	23	9	2	-5	17
Operativt rörelseresultat	231	287	324	1 325	271	358	327	369
Värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ¹	-25	-25	-7	45	37	5	17	-14
Jämförelsestörande poster	-36	-120	-4	20	47	0	-28	0
Rörelseresultat (IFRS)	170	142	313	1 390	356	363	317	355
Finansnetto	-55	-48	-31	-180	-41	-58	-60	-22
Resultat före skatt	115	93	282	1 210	315	305	257	333
Inkomstskattkostnad	-57	-41	-56	-221	-16	-101	-44	-60
Nettoresultat	59	52	226	988	299	204	213	273

¹ I värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ingår utsläppsrätter för koldioxid, värdering av biologiska tillgångar och koncernens andel av inkomstskatter och finansnetto i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden. Till och med 2018 ingick även aktierelaterade incitamentsprogram och därmed förenad risksäkring i värdering till verkligt värde och icke-operativa poster. Historiska värden har inte justerats eftersom posten är av ringa värde.

Jämförelsestörande poster, värdering till verkligt värde och icke-operativa poster

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Nedskrivningar och återföring av nedskrivningar	-14	6	-3	0	0	0	0	0
Omstruktureringskostnader exklusive nedskrivningar	-5	-31	-1	0	0	0	0	0
Avyttringar	-15	-88	0	20	47	0	-28	0
Övriga	-2	-8	0	0	0	0	0	0
Jämförelsestörande poster i rörelseresultatet, totalt	-36	-120	-4	20	47	0	-28	0
Värdering till verkligt värde och icke operativa poster	-25	-25	-7	45	37	5	17	-14
Totalt	-61	-145	-11	65	84	5	-11	-14

Som ett tillägg till transaktionerna vid omstruktureringen av ägandet i Bergvik Skog som redovisades för andra kvartalet 2019, har en kostnad på 7 MEUR redovisats som jämförelsestörande post för tredje kvartalet 2019. I beloppet ingår ett tillägg till omföringen av ackumulerade valutakursdifferenser, som historiskt förts till eget kapital (omräkningsjusteringsreserv), i resultaträkningen som övriga kostnader direkt relaterade till transaktionen. Till följd av omstruktureringen av ägandet i Bergvik Skog redovisades för andra kvartalet 2019 en kostnad på 88 MEUR som jämförelsestörande post. Här ingår en omföring av ackumulerade valutakursdifferenser med -171 MEUR, som historiskt förts till eget kapital (omräkningsjusteringsreserv), i resultaträkningen under Övriga rörelsekostnader. Dessutom redovisades en till transaktionen hörande nettovinst på 82 MEUR under Resultatandel i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Jämförelsestörande poster per segment

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Consumer Board	0	-4	-4	0	0	0	0	0
Packaging Solutions	-6	17	0	0	0	0	0	0
Biomaterials	0	0	0	0	0	0	0	0
Wood Products	0	-10	0	0	0	0	0	0
Paper	-21	-27	0	0	0	0	0	0
Övrigt	-9	-96	0	20	47	0	-28	0
Jämförelsestörande poster i rörelseresultatet	-36	-120	-4	20	47	0	-28	0
Jämförelsestörande poster i skatter	2	6	1	-27	0	-27	0	0
Jämförelsestörande poster i nettoresultatet	-35	-115	-3	-8	47	-27	-28	0
Jämförelsestörande poster i nettoresultatet hänförliga till:								
Moderbolagets aktieägare	-35	-115	-3	-8	47	-27	-28	0
Innehav utan bestämmande inflytande	0	0	0	0	0	0	0	0
Jämförelsestörande poster i nettoresultatet	-35	-115	-3	-8	47	-27	-28	0

Värdering till verkligt värde och icke-operativa poster¹ per segment

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Consumer Board	0	0	0	-1	0	0	0	-1
Packaging Solutions	0	0	0	-1	0	0	0	-1
Biomaterials	-2	1	0	-3	3	-2	-3	-1
Wood Products	0	0	0	-1	0	0	0	-1
Paper	-3	-3	5	0	-4	-1	4	1
Övrigt	-20	-23	-12	51	38	7	17	-11
Värdering till verkligt värde och icke-operativa poster i rörelseresultatet	-25	-25	-7	45	37	5	17	-14

¹ I värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ingår utsläppsrätter för koldioxid, värdering av biologiska tillgångar och koncernens andel av inkomstskatter och finansnetto i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden. Till och med 2018 ingick även aktierelaterade incitamentsprogram och därmed förenad risksäkring i värdering till verkligt värde och icke-operativa poster. Historiska värden har inte justerats eftersom posten är av ringa värde.

Rörelseresultat per segment

MEUR	Q3/19	Q2/19	Q1/19	2018	Q4/18	Q3/18	Q2/18	Q1/18
Consumer Board	73	68	50	230	25	50	65	90
Packaging Solutions	23	56	51	244	59	68	56	60
Biomaterials	37	104	103	425	94	123	106	101
Wood Products	27	25	29	164	42	48	47	28
Paper	26	20	74	234	41	65	58	70
Övrigt	-16	-132	5	93	95	9	-16	6
Rörelseresultat (IFRS)	170	142	313	1 390	356	363	317	355
Finansnetto	-55	-48	-31	-180	-41	-58	-60	-22
Resultat före skatt	115	93	282	1 210	315	305	257	333
Inkomstskatteskostnad	-57	-41	-56	-221	-16	-101	-44	-60
Nettoresultat	59	52	226	988	299	204	213	273

Växelkurser för euro

1 euro är	Slutkurs		Genomsnittskurs	
	30 sep 2019	31 dec 2018	30 sep 2019	31 dec 2018
SEK	10,6958	10,2548	10,5672	10,2567
USD	1,0889	1,1450	1,1237	1,1815
GBP	0,8857	0,8945	0,8830	0,8847

Transaktionsrisk och risksäkring i de största valutorerna per 30 september 2019

MEUR	USD	SEK	GBP
Beräknad exponering på operativt nettokassaflöde per år	1 403	-975	305
Säkring av transaktioner per 30 september 2019	-702	609	-134
Säkring i procent per 30 september 2019 för nästkommande 12 månader	50 %	62 %	44 %

Effekten av valutakursförändringar på det operativa rörelseresultatet

Operativt rörelseresultat: Valutakursförstärkning med +10 %	MEUR
USD	140
SEK	-98
GBP	31

Känslighetsanalysen är baserad på uppskattat nettokassaflöde från den löpande verksamheten för de närmaste 12 månaderna. Beräkningen tar inte hänsyn till valutarisksäkring och förutsätter att inga ändringar andra än ändring av valutakurs förekommer. Vid en försvagning av valutans värde skulle effekten bli den motsatta.

Verkligt värde på finansiella instrument

Koncernen använder följande hierarki för att bestämma och ge upplysningar om verkligt värde på finansiella instrument efter värderingsteknik:

- Nivå 1: noterade (ojusterade) priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder;
- Nivå 2: andra tekniker genom vilka alla indata som har en betydande inverkan på det redovisade verkliga värdet går att observera, antingen direkt eller indirekt;
- Nivå 3: tekniker som använder indata som har en betydande inverkan på sådana bokförda verkliga värden som inte är baserade på observerbara marknadsdata.

Värderingsteknikerna beskrivs närmare i koncernens bokslutsrapport.

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder enligt kategorierna för redovisning och verkligt värde: 30 september 2019

MEUR	Upplupet anskaffnings- värde	Verkligt värde övrigt totalresultat	Verkligt värde resultaträkning	Derivat (säkrings- redovisade)	Redovisade värden	Verkligt värde
Finansiella tillgångar						
Marknadsnoterade värdepapper	-	9	-	-	9	9
Onoterade värdepapper	-	493	4	-	496	496
Långfristiga räntebärande fordringar	72	-	-	4	76	76
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	966	36	-	-	1 002	1 002
Kortfristiga räntebärande fordringar	3	-	2	11	16	16
Kassa- och banktillgodohavanden	713	-	-	-	713	713
Totalt	1 753	538	6	15	2 312	2 312

MEUR	Upplupet anskaffnings- värde	Verkligt värde resultaträkning	Derivat (säkrings- redovisade)	Redovisade värden	Verkligt värde
Finansiella skulder					
Långfristiga räntebärande skulder	3 473	1	34	3 508	3 867
Kortfristig del av långfristiga skulder	332	-	-	332	332
Kortfristiga räntebärande skulder	640	5	56	700	700
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder	1 361	22	-	1 383	1 383
Checkräkningskrediter	19	-	-	19	19
Totalt	5 824	28	90	5 942	6 301

Följande poster värderas regelbundet om till verkligt värde:

MEUR	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Marknadsnoterade värdepapper	9	-	-	9
Onoterade värdepapper	-	-	496	496
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	-	36	-	36
Derivata finansiella tillgångar	-	17	-	17
Finansiella tillgångar, totalt	9	53	496	559
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder	-	-	22	22
Derivata finansiella skulder	-	96	-	96
Finansiella skulder, totalt	-	96	22	118

**Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder enligt kategorierna för redovisning och verkligt värde:
31 december 2018**

MEUR	Upplupet anskaffnings- värde	Verkligt värde övrigt totalresultat	Verkligt värde resultaträkning	Derivat (säkrings- redovisade)	Redovisade värden	Verkligt värde
Finansiella tillgångar						
Marknadsnoterade värdepapper	-	13	-	-	13	13
Onoterade värdepapper	-	415	8	-	422	422
Långfristiga räntebärande fordringar	54	-	-	-	54	54
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	1 092	44	-	-	1 136	1 136
Kortfristiga räntebärande fordringar	1	-	5	49	55	55
Kassa- och banktillgodohavanden	1 130	-	-	-	1 130	1 130
Finansiella tillgångar, totalt	2 277	472	13	49	2 811	2 811

MEUR	Upplupet anskaffnings- värde	Verkligt värde resultaträkning	Derivat (säkrings- redovisade)	Redovisade värden	Verkligt värde
Finansiella skulder					
Långfristiga räntebärande skulder	2 265	-	-	2 265	2 541
Kortfristig del av långfristiga skulder	403	-	-	403	403
Kortfristig räntebärande skulder	604	7	63	675	675
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder	1 627	21	-	1 648	1 648
Checkräkningskrediter	1	-	-	1	1
Finansiella skulder, totalt	4 901	28	63	4 992	5 268

Följande poster värderas regelbundet om till verkligt värde:

MEUR	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Marknadsnoterade värdepapper	13	-	-	13
Onoterade värdepapper	-	-	422	422
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	-	44	-	44
Derivata finansiella tillgångar	-	54	-	54
Finansiella tillgångar, totalt	13	98	422	533
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder	-	-	21	21
Derivata finansiella skulder	-	70	-	70
Finansiella skulder, totalt	-	70	21	91

Avstämning av verkliga värden på finansiella tillgångar på nivå 3: 30 september 2019

MEUR	Q1-Q3/19	2018	Q1-Q3/18
Finansiella tillgångar			
Ingående balans 1 januari	422	318	318
Vinster/förluster redovisade i resultaträkning	-1	-2	-2
Vinster/förluster redovisade i finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	80	104	158
Tillägg	0	3	0
Avyttringar	-5	-1	-1
Slutkurs	496	422	474

MEUR	Q1-Q3/19	2018	Q1-Q3/18
Finansiella skulder			
Ingående balans 1 januari	21	20	20
Vinster/förluster redovisade i resultaträkning	1	1	1
Utgående balans	22	21	21

Nivå 3 finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar på nivå 3 består främst av aktier i PVO. Värderingsmetoden för dessa beskrivs mer ingående i koncernens årsredovisning. Värderingen är mest känslig för förändringar i elpris och diskonteringsräntor. Den diskonteringsränta på 3,03 % som används i värderingsmodellen bestäms med hjälp av ett vägt genomsnittsvärde för kostnaden för kapital (WACC-metoden). En förändring med +/- 5 % av elpriset i kassaflödesvärderingen (DCF) skulle ändra värderingen med +98 MEUR respektive -68 MEUR. En förändring med +/- 1 procentenhet av diskonteringsräntan skulle ändra värderingen med -72 MEUR respektive +205 MEUR.

Stora Ensos aktier

Omsättning

	Helsingfors		Stockholm	
	A-aktier	R-aktier	A-aktier	R-aktier
Juli	68 436	67 163 653	178 818	23 841 756
Augusti	59 375	51 629 012	72 748	21 448 525
September	83 382	59 942 805	112 606	28 221 885
Totalt	211 193	178 735 470	364 172	73 512 166

Slutkurs

	Helsingfors, EUR		Stockholm, SEK	
	A-aktier	R-aktier	A-aktier	R-aktier
Juli	12,95	10,44	139,00	111,20
Augusti	12,15	10,17	132,00	110,10
September	12,75	11,06	137,50	118,40

Genomsnittligt antal aktier

Miljoner	Q3/19	Q3/18	Q2/19	2018
Perioden	788,6	788,6	788,6	788,6
Akkumulerat	788,6	788,6	788,6	788,6
Akkumulerat, efter full utspädning	789,5	789,7	789,7	789,9

Uträkning av nyckeltal

Operativ avkastning på sysselsatt kapital, ROCE (%)	100 x	$\frac{\text{Operativt rörelseresultat}}{\text{Sysselsatt kapital}^{1,2}}$
Operativ avkastning på operativt kapital, ROOC (%)	100 x	$\frac{\text{Operativt rörelseresultat}}{\text{Operativt kapital}^2}$
Avkastning på eget kapital, ROE (%)	100 x	$\frac{\text{Periodens nettoresultat}}{\text{Eget kapital, totalt}^2}$
Räntebärande nettoskuld	Räntebärande skulder – räntebärande tillgångar	
Nettoskuldsättningsgrad	$\frac{\text{Räntebärande nettoskuld}}{\text{Eget kapital}^3}$	
Resultat per aktie (EPS)	$\frac{\text{Periodens nettoresultat}^3}{\text{Genomsnittligt antal aktier}}$	
Operativt rörelseresultat	Segmentens rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde samt Stora Ensos andel av rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.	
Operativt EBITDA	Rörelseresultat exklusive operativ minskning i värdet av biologiska tillgångar, av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar, jämförelsestörande poster samt värdering till verkligt värde. I definitionen ingår dessa poster i dotterbolag och samarbetsarrangemang samt i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.	
Nettoskuld/operativt EBITDA	$\frac{\text{Räntebärande nettoskuld}}{\text{Operativt EBITDA för senaste 12 månaderna}}$	
Fasta kostnader	Underhåll, personal och andra administrativa kostnader, exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde	
Senaste 12 månaderna (LTM)	12 månader före slutet av rapporteringsperioden	
TRI	TRI-frekvens = antal registrerade incidenter per en miljon arbetade timmar	

¹ Sysselsatt kapital = operativt kapital – nettoskatteskuld² Periodens genomsnitt³ Hänförligt till moderbolagets aktieägare

Lista över icke IFRS-baserade nyckeltal

Operativt EBITDA	Avskrivningar och nedskrivningar exkl. jämförelsestörande poster
Operativ EBITDA-marginal	Operativ avkastning på sysselsatt kapital (ROCE)
Operativt rörelseresultat	Resultat per aktie (EPS) exkl. jämförelsestörande poster
Operativ rörelsemarginal	Nettoskuld/Operativt EBITDA senaste 12 månaderna
Resultat före skatt exkl. jämförelsestörande poster	Fasta kostnader/Omsättning
Investeringar	Operativ avkastning på sysselsatt kapital (ROOC)
Investeringar utom de i biologiska tillgångar	Kassaflöde från den löpande verksamheten
Sysselsatt kapital	Kassaflöde efter investeringar

Kontakt

Stora Enso Oyj

Box 309
FI-00101 Helsingfors
Besöksadress: Kanalkajen 1
Tel. +358 2046 131

Stora Enso AB

Box 70395
SE-107 24 Stockholm
Besöksadress: World Trade Center
Klarabergsviadukten 70
Tel. +46 1046 46 000

storaenso.com

storaenso.com/investors

För ytterligare information, kontakta:

Seppo Parvi, finanschef, tel. +358 2046 21205

Ulla Paajanen, chef för investerarrelationer, tel. +358 40 763 8767

Ulrika Lilja, kommunikationsdirektör, tel. +46 72 221 9228

Stora Ensos resultat för fjärde kvartalet och helåret 2019 kommer att publiceras den

30 januari 2020

Stora Enso är en ledande global leverantör av förnybara lösningar inom förpackningar, biomaterial, träprodukter och papper och med detta en del av bioekonomin. Vi menar att allt som tillverkas av fossilbaserade material idag kan tillverkas av träd imorgon. Företaget har cirka 26 000 medarbetare i över 30 länder och 2018 uppgick omsättningen till 10,5 miljarder EUR. Stora Ensos aktier är noterade på Nasdaq Helsinki (STEAV, STERV) och Nasdaq Stockholm (STE A, STE R). Dessutom handlas Stora Enso som depåbevis ADR (SEOAY) i USA. storaenso.com/investors

Det bör uppmärksammas att Stora Enso och dess verksamhet är utsatt för olika risker och osäkerheter och att vissa uppgifter här inte utgör historiska fakta. Det gäller bland annat, men är inte begränsat till, förväntningar på marknadstillväxt och -utveckling, förväntningar om tillväxt och lönsamhet, uttalanden som föregås av "tror", "förväntar" och "förutser" eller liknande uttryck som är exempel på framtåtriktade uttalanden. Dessa uttalanden bygger på befintliga planer och uppskattningar som innebär risk och osäkerhet, vilket kan medföra att det faktiska utfallet avviker substantiellt från dessa framtåtriktade uttalanden. Till dessa faktorer hör bland annat följande: (1) verksamhetsmässiga faktorer, såsom fortsatt framgångsrik tillverkning och uppnående av avsedd effektivitet därvidlag, fortsatt framgångsrik produktutveckling, gynnsamt mottagande av koncernens produkter och tjänster från nyckelkundgrupper, framgång i befintliga och framtida samarbeten, förändringar av affärsstrategi, utvecklingsplaner eller mål, förändringar av det skydd som koncernens patent och andra immaterialrätter erbjuder, tillgång till kapital på rimliga villkor; (2) branschmässiga villkor, såsom efterfrågan på produkterna, graden av konkurrens, nuvarande och framtida prisnivå på koncernens produkter samt därtill hörande press på prissättning, prisfluktuationer på råvaror, finansiella villkor för koncernens kunder och konkurrenter, konkurrenters införande av potentiella alternativa produkter eller tekniker; samt (3) allmänna ekonomiska omständigheter, såsom generell ekonomisk tillväxt på koncernens huvudmarknader och fluktuationer i valutakurser och räntor. Alla uppgifter baseras på företagsledningens bästa antaganden och uppfattning i ljuset av den information som för närvarande finns tillgänglig för ledningen och Stora Enso tar inte på sig något ansvar för att offentligt uppdatera eller ändra framtåtriktade uttalanden förutom då detta krävs enligt lag.